

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

2124323

**DETERMINANTY VPLYVU PRÍRODNÝCH ZDROJOV NA
INOVAČNÉ STRATÉGIE ROZVOJA REGIÓNU ORAVA**

2011

Juraja Murínová, Bc.

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA

DETERMINANTY VPLYVU PRÍRODNÝCH ZDROJOV NA
INOVAČNÉ STRATÉGIE ROZVOJA REGIÓNU ORAVA
(Diplomová práca)

Študijný program: Manažment rozvoja vidieckej krajiny
a vidieckeho turizmu

Študijný odbor: 6218800 Verejná správa a regionálny rozvoj

Školiace pracovisko: Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka

Školiteľ: doc. Ing. Viera Petrášová, CSc.

Nitra 2011

Juraja Murínová, Bc.

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Juraja Murínová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Determinanty vplyvu prírodných zdrojov na inovačné stratégie rozvoja regiónu Orava“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 15. apríla 2011

.....

podpis

Pod'akovanie

Rada by som touto cestou poďakovala pani doc. Ing. Viere Petrášovej, CSc. za pomoc pri tvorbe diplomovej práce, za jej odborné a cenné rady, ktoré mi boli nápomocné pri vypracovaní záverečnej práce. Ďakujem tiež Mestskému úradu v Námestove za poskytnutie potrebných informácií.

Abstrakt

Diplomová práca je zameraná na problematiku identifikácie vplyvov determinantov prírodných zdrojov na inovačné stratégie rozvoja regiónu. Aplikácia tohto projektu je použitá pre Žilinský samosprávny kraj, Oravský región a konkrétne na Oravskú priehradu. V prvej teoretickej časti sú vysvetlené základné pojmy ako inovácie, ich význam a jednotlivé typy, a taktiež prírodný zdroj a jeho členenie. Praktická časť prináša prehľad inovačnej stratégie Slovenskej republiky a Regionálnej inovačnej stratégie Žilinského kraja, a prehľad cieľov ich priorít a opatrení. Pre dosiahnutie cieľa, ktorým je prebudiť a začať rozvíjať inovačný potenciál regiónu Orava a prírodného zdroja voda, sú v rámci práce predstavené dva návrhy inovácií pre riešenie oblasti – výstavba Multifunkčného areálu vodných športov na Oravskej priehrade a podujatie „Deň Oravského mora“. Obe inovácie majú pomôcť k zvýšeniu konkurencieschopnosti, zatraktívneniu a propagácii daného regiónu a Oravskej priehrady. Prírodný zdroj je voda.

Kľúčové slová: inovácie, inovačná stratégia, región Orava, Oravská priehrada

Abstract

My diploma paper identifies effects of natural resource determiners on innovative strategies of region development. Project is applied within Zilina municipal county on Orava dam in Orava region. First part of paper consists of theory where basic terminology as innovations, their importance and types and also natural resources and their differentiation are described. Practical part represents an outline of innovative strategy of Slovak republic and innovative strategy of Zilina municipal county and also outline of their priority targets and measures. To meet the target, which is to wake up and start to develop the innovative potential of Orava region and of natural water source, there are two projects for innovations for mentioned region – development of multiple-function complex for water sports near Orava dam and event „Day of Orava sea“ Both innovations should increase competitiveness; they should make region more appealing and promote the region and Orava dam significantly. Natural source is water.

Key words: innovations, innovative strategy, region Orava, Orava dam

Obsah

Zoznam ilustrácií	7
Zoznam tabuliek	8
Zoznam skratiek	9
Úvod	10
1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky.....	11
1.1 Inovácie – základné pojmy a súvislosti	11
1.1.1 Členenie inovácií	12
1.1.2 Inovačný proces	13
1.1.3 Inovačná stratégia SR na roky 2007-2013	14
1.1.4 Strategický cieľ inovačnej politiky do roku 2013.....	14
1.1.5 Priority inovačnej stratégie SR	14
1.1.6 Opatrenia inovačnej stratégie SR.....	15
1.1.7 Regionálna inovačná stratégia a regionálny inovačný systém.....	15
1.1.8 Riadenie inovácií v regionálnom inovačnom systéme a manažment inovácií.....	16
1.2 Vymedzenie a klasifikácia prírodných zdrojov	17
1.2.1 Prírodniny ako výrobný faktor v prospech rozvoja regiónu	18
1.2.2 Prírodné zdroje a rozvoj regiónu.....	19
1.2.3 Prírodný zdroj - voda	21
1.2.3.1 Európska vodná charta.....	22
1.2.3.2 Vodná stavba.....	22
2 Cieľ práce.....	24
3 Metodika práce.....	25
4 Výsledky práce.....	28
4.1 Vymedzenie sledovaného územia	28
4.1.1 Žilinský samosprávny kraj.....	28
4.1.2 Oravský región.....	29
4.1.3 Príroda a prírodné zdroje Oravy	30
4.1.4 Termálne vody Oravy	32
4.1.5 Územná ochrana prírody a krajiny Oravy.....	32
4.1.6 Oravská priehrada	34

4.2	Prehľad inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie ŽK.....	35
4.2.1	Inovačná stratégia SR	35
4.2.2	Regionálna inovačná stratégia Žilinského regiónu	35
4.2.3	Rámcová stratégia Žilinského regiónu pre oblasť inovačného rozvoja.....	36
4.2.4	Žilinská inovačná politika.....	36
4.2.5	Komparácia priorít a kľúčových faktorov Inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie ŽK.....	37
4.2.6	Komparácia opatrení Inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie ŽK	39
4.3	Inovácia v regióne Orava – Multifunkčný areál vodných športov na Oravskej priehrade.....	42
4.3.1	Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	45
4.3.2	Základné informácie o respondentoch	45
4.3.3	Spolupráca partnerov	46
4.3.4	Výstavba Multifunkčného areálu vodných športov	46
4.3.5	SWOT analýza	53
4.4	Inovácia v regióne Orava – podujatie „Deň Oravského mora“	55
4.4.1	Stanovenie účelu marketingového plánu	55
4.4.2	Profil obce	56
4.4.3	Zaangažovanie zainteresovaných.....	57
4.4.4	Analýza produktu obce	58
4.4.5	Analýza potrieb a očakávaní cieľových skupín	58
4.4.6	Analýza vonkajšieho a vnútorného prostredia.....	58
4.4.7	Analýza trhu a konkurencie	59
4.4.8	Marketingové ciele.....	60
4.4.9	Popis stratégie /produkt, cena, propagácia, dostupnosť/.....	60
4.4.10	Plány činností.....	63
4.4.11	Spôsob hodnotenia podujatia.....	64
4.4.12	Nepredvídané okolnosti	64
4.5	Návrh opatrení	64
	Záver.....	65
	Zoznam použitej literatúry	66
	Prílohy	69

Zoznam ilustrácií

Obr. 1	Delenie inovácií.....	13
Obr. 2	Inovačný proces podniku.....	13
Obr. 3	Priority Inovačnej stratégie.....	14
Obr. 4	Žilinský kraj.....	28
Obr. 5	Oravský región.....	29
Obr. 6	Lokalita umiestnenia areálu.....	43
Obr. 7	Vzdelanostná štruktúra respondentov.....	45
Obr. 8	Pôsobenie respondentov.....	46

Zoznam tabuliek

Tab. 1 Územia európskeho charakteru na Hornej Orave.....	34
Tab. 2 Charakteristika priorít a kľúčových faktorov.....	37
Tab. 3 Charakteristika opatrení.....	39
Tab. 4 Prírodné faktory - výsledky dotazníkového prieskumu.....	47
Tab. 5 Socio-ekonomické - výsledky dotazníkového prieskumu.....	49
Tab. 6 Ostatné faktory - výsledky dotazníkového prieskumu.....	51
Tab. 7 SWOT - analýza.....	54
Tab. 8 Plány činností.....	63

Zoznam skratiek

CR	cestovný ruch
CHKO	chránená krajinná oblasť
PHSR	plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja
RIS	regionálna inovačná stratégia
SR	Slovenská republika
ŽK	Žilinský kraj

Úvod

Súčasná spoločnosť je založená na hľadaní nových riešení, ktoré nám skvalitňujú život. Sú založené aj na využívaní prírodných zdrojov, ktoré sa neustále skúmajú, aby sme našli determinanty ich inovačného potenciálu. V tejto modernej spoločnosti s neustále sa zvyšujúcou konkurenciou a tlakom, je základným kameňom prinášajúcim zvýšenia regionálneho potenciálu zlepšovanie a rozvoj využitia prírodných zdrojov. V dnešnej dobe sú preto inovácie často skloňovaným pojmom. Ich význam rastie s prebiehajúcimi celospoločenskými zmenami. Sú jedným z prostriedkov, ktoré pomáhajú formovať svoje okolie, a tiež sú považované za motor rozvoja regiónov. V každom regióne je prítomná potreba stáleho zlepšovania, skvalitňovania a zmien k lepšiemu a preto každý región musí podnikať neustále kroky v oblasti inovácií tak, aby tento krok držal s konkurenciou a nestratil priestor na trhu.

To platí aj pre Oravu – jeden z najatraktívnejších regiónov Slovenska, ktorý má silný inovačný potenciál pre vznik, rozvoj a realizáciu inovácií. Jeho víziou by mohla byť snaha dosiahnuť, aby sa stal regiónom, ktorý bude žiť z cestovného ruchu. Má na to ideálne predpoklady, či už ide o šport, turistiku i rekreáciu, či už v zime alebo v lete. Tvorí ho atraktívne prírodné prostredie, kde kontrast horskej a kotlinovej krajiny umocňuje vodná nádrž Oravská priehrada. Práve tento prírodný zdroj je najmä počas letnej sezóny najväčším lákadlom pre turistov. Aj napriek tomu však už Oravská priehrada nie je tým, čím bývala a jej sláva pomaly zaniká. Mať iba priehradu zďaleka nestačí, nakoľko turisti aj domáci obyvatelia sú dnes oveľa náročnejší. Preto je nevyhnutné ju opäť prebudiť a začať rozvíjať jej inovačný potenciál. Inovácia vyžaduje zmenu a zmena narúša rutinu.

V mojej diplomovej práci opisujem dve možné produktové inovácie súvisiace s prírodným zdrojom voda, ktoré by mohli zmeniť a pomôcť regiónu Orava k zvýšeniu jeho atraktívnosti a konkurencieschopnosti. Prvou je výstavba Multifunkčného areálu vodných športov na Oravskej priehrade, s cieľom zvýšenia kvality poskytovaných služieb cestovného ruchu, zvýšenie konkurenčnej výhody, posilnenie trhovej pozície a rozvoj aktivít cestovného ruchu v regióne Orava. Druhou inováciou je návrh podujatia „Deň Oravského mora“, cieľom ktorého je dosiahnuť zvýšenie povedomia a obnoviť zašlú slávu Oravskej priehrady. Obe inovácie by sa mohli stať hnacou silou regiónu, pretože bez nich niet pokroku. Tiež som spracovala prehľad determinantov využitia tohto prírodného zdroja.

1 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

1.1 Inovácie – základné pojmy a súvislosti

V literatúre možno nájsť rozsiahle množstvo definícií pojmu inovácia. Svedčí to o potrebe ľudí pomenovať jav (vytváranie nového), ktorý podmieňuje rozvoj ľudstva. Existujúce definície pojmu inovácia sú vždy poznačené subjektívnym pohľadom autorov. Spoločné, čo ich zjednocuje je to, že v nich zdôrazňujú nasledujúce výrazné znaky:

- aplikácia novej idey,
- nová idea,
- zlepšenie,
- inovácia. (Tureková, Mičieta, 2010)

Inovácia je zavedenie nového alebo významne zlepšeného produktu (tovaru alebo služby, procesu, novej marketingovej metódy, alebo novej organizačnej metódy v obchodnej praxi, v organizácii pracoviska alebo externých vzťahov). Minimálne požiadavky na inovácie musia spĺňať podmienku, že produkt, proces, marketingová metóda alebo organizačná metóda sú pre firmu, ktorá ich uvádza, nové alebo významne vylepšené. Toto zahŕňa produkty, procesy a metódy, ktoré firmy vyvinuli ako prvé, alebo ktoré boli prevzaté od iných firiem. (www.government.gov.sk)

Pojem inovácia je spájaný s menom J.A. Schumpetera. V 30. rokoch nášho storočia sa sústredil na analýzu podnikateľských podmienok, za ktorým má firma záujem alebo môže uskutočniť „nové kombinácie vývojových zmien“, ktoré označil pojmom „inovácia“. Inováciu chápal ako uplatnenie týchto zmien v praktickej činnosti firmy.

J. A. Schumpeter pomenúva 5 typických zmien:

- zavádzanie nových výrobkov, resp. pôvodných výrobkov s novými vlastnosťami,
- používanie novej výrobných techniky, výrobných procesov či nové obchodné zabezpečenie výroby,
- otváranie nových trhov,
- používanie nových surovín alebo polotovarov,
- zmeny v organizácii výroby a jej zabezpečení.

Väčšina autorov obyčajne zdôrazňuje nevyhnutnosť praktickej realizácie zmeny, zdôrazňuje charakter a poslanie zmeny. Manažéri za inováciami vidia zmeny užitočné pre firmu a spoločnosť, zmeny realizované a prinášajúce firme úžitok, zmeny zvýhodňujúce odbyt výrobku a vytvárajúce podmienky na lepšiu a hospodárnejšiu výrobu. (Mariáš, Čimo, 1998)

Inovácie hrajú zásadnú úlohu v prebiehajúcej ekonomickej, politickej a sociálnej transformácií rozvíjajúcich sa krajín ako aj krajín s rozvinutou infraštruktúrou. Inovácie sa stávajú základným prvkom svetovej ekonomiky. Vlády, ktorých prvoradý záujem je dlhodobá rozvoj národnej ekonomickej prosperity venujú inovačnej politike trvalú a sústredenú pozornosť. Inovácie sú rozhodujúce pre úspech na súčasných dynamických trhoch. Riziko neúspechu nebolo nikdy väčšie, ako je tomu teraz, a preto sa správna inovačná stratégia pre určitý konkrétny výrobok stáva ústrednou otázkou. (<http://inovacie.regionzilina.sk>)

1.1.1 Členenie inovácií

Inovácia podporuje modernizáciu. V oblasti podnikania sa inovácie spravidla prejavujú v dvoch formách (Obr. 1):

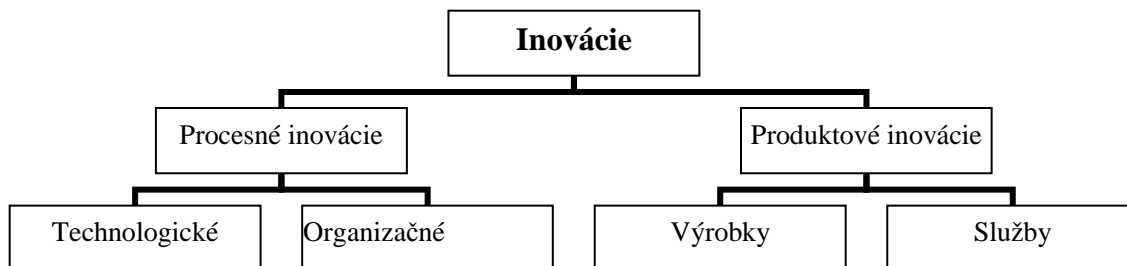
A. Procesné inovácie

- sa prejavuje zefektívnením technologických procesov. Technológia je systém, ktorý určitým spôsobom zjednocuje prostriedky, procesy a organizáciu firmy s cieľom dosiahnuť požadovanú zmenu, charakterizuje spôsob vykonania určitých činností. Inovácia technológie a výrobných podmienok môže mať aj charakter nehmotný, napr. rast a zmena kvalifikácie ľudského faktora v podnikaní alebo dokonalejší manažment. Racionalizačné opatrenia sú zamerané na dosiahnutie úspor z rastúcej výroby realizovanej na expandujúcich trhoch.

B. Produktové inovácie

- sú zamerané na vytvorenie úplne nových produktov alebo zvýšenie úrovne technických a ekonomických parametrov súčasných produktov. Výrobok je pritom chápaný ako integrovaná jednotka hmotnej podstaty výrobku a jeho schopnosti uspokojovať určité potreby. Pozitívnu zmenu môžeme dosiahnuť zmenou parametrov vecného nositeľa alebo zmenou jeho úžitkových vlastností. Najvýznamnejšie sú však zmeny v úžitkových

vlastnostiach výrobku, ktoré dosiahneme zámernými zmenami parametrov vecného nositeľa. Tieto zmeny sú realizované inovačnými procesmi na základe nových poznatkov vedy, ale tiež využívaním empirických poznatkov. (Mariáš, Čimo, 1998)

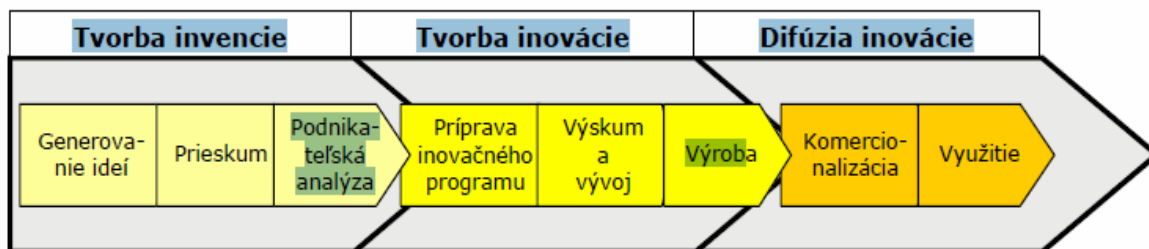

Obr. 1
Delenie inovácií
Zdroj: Skokan, 2004

Inovácie môžeme deliť podľa viacerých hľadísk. V prvom rade odlišujeme hmotné a nehmotné inovácie. Výsledkom hmotnej inovácie je hmatateľná zmena (nový výrobok a technológia). Nehmotná inovácia má podobu zmeny služieb, procesov, spôsobov fungovania alebo myslenia. Nehmotné inovácie môžu zefektívniť existujúce procesy alebo zaviesť úplne novú metódu postupu. (Bray, Konsynski, 2007)

1.1.2 Inovačný proces

Inovačný proces možno chápať ako vývoj nového produktu od získania invencie až po zavedenie produktu na trh (Obr. 2). Jedná sa vlastne o prípravu a postupné uskutočňovanie inovačných zmien. Výsledkom inovačného procesu je inovácia ako realizovaná, využívaná zmena. Všeobecne možno inovačný proces podniku rozdeliť do troch základných etáp. (Kádár, Vida, 2007)

Obr. 2
Inovačný proces podniku
Zdroj: Kádár, Vida, 2007

1.1.3 Inovačná stratégia SR na roky 2007-2013

Inovačné aktivity ako výsledky výskumu a vývoja vo všeobecnosti sú podobne ako v Európskej únii, tak aj na Slovensku, hybnou silou rozvoja ekonomiky, rozvíjajú možnosti budúcej konkurencieschopnosti vo forme nových poznatkov, zvyšujú efektívnosť ekonomiky a jej akcieschopnosť, najmä prostredníctvom malého a stredného podnikania.

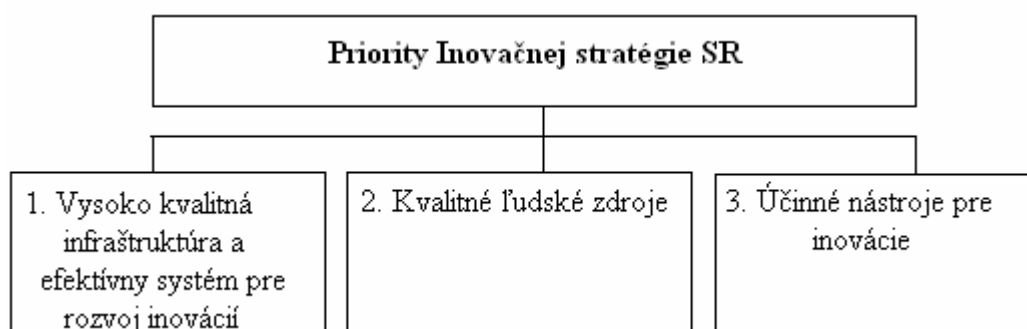
V súčasnosti na Slovensku neexistuje ucelená inovačná stratégia. Rovnako neexistuje ucelený funkčný inovačný systém, ktorý by mal byť tvorený inštitúciami, politikami, programami a nástrojmi vytvárajúcimi podmienky podpory inovácií, zvyšujúcimi konkurenčnú schopnosť hospodárstva a ekonomiky Slovenskej republiky.

1.1.4 Strategický cieľ inovačnej politiky SR do roku 2013

Inovácie sa stanú jedným z hlavných nástrojov rozvoja znalostnej ekonomiky a zabezpečovania vysokého hospodárskeho rastu Slovenskej republiky s cieľom dosiahnuť úroveň najvyspelejších ekonomík EÚ.

V období 2007 – 2013 sa v Slovenskej republike vytvorí národný inovačný systém, ktorý bude obsahovať regionálne inovačné štruktúry. Regionálne inovačné štruktúry (inkubátory, inovačné centrá, schémy, poradenské centrá a ďalšie elementy) vytvoria základnú štruktúru smerujúcu k trvalej udržateľnosti rozvoja Slovenskej republiky na báze znalostí.

1.1.5 Priority Inovačnej stratégie SR

Obr. 3
Priority Inovačnej stratégie
Zdroj: Vlastné spracovanie

1.1.6 Opatrenia Inovačnej stratégie SR

Opatrenia v rámci priority č. 1:

Opatrenie 1.1: Finančná podpora vzniku inovačných centier.

Opatrenie 1.2: Zriadenie centrálného informačného portálu zameraného na podporu inovatívnosti v podnikateľskej sfére.

Opatrenie 1.3: Vytvorenie kvalitnej legislatívy pre rozvoj, podporu a vyhodnocovanie inovácií.

Opatrenie 1.4: Zavedenie pravidelného hodnotenia prostredníctvom ukazovateľov rozvoja inovatívneho prostredia..

Opatrenie 1.5: Vytvorenie implementačnej agentúry na podporu a rozvoj inovácií.

Opatrenia pre prioritu č. 2:

Opatrenie 2.1: Podpora komunikačných nástrojov zameraných na propagáciu inovatívnosti.

Opatrenie 2.2: Podpora rastu kvality ľudského kapitálu prostredníctvom vzdelávacích aktivít, mobility a prenosu vedomostí.

Opatrenia pre prioritu č. 3:

Opatrenia 3.1: Inovácie a technologické transfery.

Opatrenia 3.2: Podpora inovačných aktivít v podnikoch. (Kubičková, Benešová, 2007)

1.1.7 Regionálna inovačná stratégia a regionálny inovačný systém

Regionálna inovačná stratégia by mala byť konsenzuálnym plánom ako zabezpečiť základné predpoklady a podmienky pre rozvoj znalostnej spoločnosti. Účelom nieje podporovať len dielčie inovačné projekty komerčného charakteru, ale celkovo prispieť k odstráneniu prekážok hospodárskeho rastu a rozvoja v regióne. Cieľom je vytvorenie regionálneho inovačného systému, ktorého podstatou bude podnikateľské prostredie orientované na podporu výskumu a vývoja a na neho nadväzujúce inovačné podnikanie.

Regionálny inovačný systém zahŕňa niekoľko odvetví regionálnej ekonomiky, v ktorých spolupracujú firmy a znalostné organizácie. Rozlišujeme dva základné typy regionálnych inovačných systémov:

Inštitucionálne RIS – dynamika je odvodená zo systémových vzťahov medzi výrobnými, znalostnými a vládnyimi štruktúrami v regióne a za podpory inštitucionálneho rámca na národnej úrovni a vládnych inštitúcií-

Podnikateľské RIS – dynamika je odvodená od lokálneho rizikového kapitálu, podnikateľskej sféry, vedcov, trhového dopytu, inkubátorov a pod.

Základné kľúčové faktory rozvoja RIS:

- Hlavným faktorom úspešnosti RIS pri podpore inovačného prostredia a podnikania je úloha vedenia a vízie, ktoré sú kľúčom úspechu.
- Nadväzujúcim faktorom je vysoká miera občianskej a podnikovej kultúry pre vytváranie spoločnej vízie a cieľov v regióne a podpora spolupráce, ktorá vedie k vytváraniu vzájomnej previazanosti vzťahov. Táto kultúra prispieva k rastu sociálneho kapitálu, ktorý tvorí základ, na ktorom sa realizuje spolupráca a interakcia firiem za účelom budúcich inovácií.
- Kritickú úlohu v regióne má vedecká a technická infraštruktúra. Jedná sa hlavne o schopnosť vytvárať vzťahy s priemyslom v regióne a podporovať kultúru inovácií, podnikanie a pod.
- Medzi významné faktory patrí aj dostupnosť a schopnosť využívať lokálne a finančné zdroje pre podporu lokálnych alebo regionálnych inovačných firiem.
- Posledným faktorom je úloha vlády a verejného sektora, výkonných orgánov na regionálnej úrovni, ktoré môžu mať rozhodujúcu úlohu pri vytváraní a realizácii nového rozvojového modelu regionálnej ekonomiky. (Sabadka, 2009)

1.1.8 Riadenie inovácií v regionálnom inovačnom systéme a manažment inovácií

Medzi základné determinanty ekonomického rastu v ekonomike alebo v regióne patrí okrem vybavenosti výrobnými faktormi aj prítomnosť poznatkov, ktorých aplikácia vo výrobných procesoch vedie k vyššej kvalite už existujúcej produkcie a k výrobe nových produktov a taktiež k znižovaniu nákladov a lepšej adaptabilite na potreby klientov. Zlepšovanie produkcie a zavádzanie nových postupov na základe nových poznatkov je procesom inovácií, ktorý je závislý nielen od interných faktorov organizácií, ale aj od mnohých vplyvov prostredie.

Manažment inovácií je nevyhnutným predpokladom pre rozvoj regiónu, v ktorom proces učenia prebieha práve vďaka novým poznatkom a inováciám a vedie k regionálnemu rastu. Prístup k novým poznatkom je často krát kritickým bodom rozvoja regiónov, pretože miera regionálnych poznatkov je daná úrovňou ich tvorby v regióne. (Ručinská, 2007)

1.2 Vymedzenie a klasifikácia prírodných zdrojov

Podľa Fehéra (2006) sú prírodné zdroje všetky látky, ktoré sa nachádzajú v prírode a človek ich môže využiť na uspokojenie svojich potrieb.

Okrem zdrojov, ktoré majú hmotný charakter sem patria aj energia, priestor, čas a zdroje, uspokojujúce psychické, emocionálne a intelektuálne potreby. K hlavným prírodným zdrojom patria:

- nerastné bohatstvo,
- pôda,
- voda,
- ovzdušie,
- energia,
- biota (rastlinstvo, živočíšstvo, mikroorganizmy),
- priestor a čas,
- zdroje zotavenia.

Prírodné zdroje delíme na obnoviteľné a neobnoviteľné. Obnoviteľné prírodné zdroje možno dlhodobo obnovovať a využívať. Ich zásoba je nemenná a ich ochrana spočíva v optimálnej miere využívania. Neobnoviteľné prírodné zdroje nie je možné reprodukovať teda postupne môže dôjsť k ich vyčerpaniu. Zásoba neobnoviteľných prírodných zdrojov je nemenná a ich ochrana spočíva v optimálnej miere vyčerpávania. Niekedy sa uvádza aj tretia kategória prírodných zdrojov, tzv. environmentálne zdroje, ktoré majú význam pre vznik a udržovanie života na Zemi. Prírodné zdroje ďalej môžeme deliť takto:

A. Nevyčerpatel'né PZ

- nezmeniteľné – nie je možné ich vyčerpať a zmeniť ich kvalitu – napr. slnečné žiarenie,
- poškoditeľné – hoci sú nevyčerpatel'né, ich kvalita sa môže meniť využívaním človekom – napr. ovzdušie.

B. Vyčerpatel'né PZ

- udržateľné – obnoviteľné – je možné ich udržať a obnoviť, ale materiálne sú vyčerpatel'né – napr. rastlinstvo,
- udržateľné – neobnoviteľné – po vyčerpaní nemožno ich obnoviť – napr. pôda

odplavená eróziou,

- neudržateľné – nahraditeľné – možno nahradiť inými zdrojmi – napr. niektoré kovy,
- neudržateľné – nenahraditeľné – sú po použití trvalo znehodnotené a nemožno ich reprodukovať – napr. ropa. (Fehér, 2006)

1.2.1 Prírodniny ako výrobný faktor v prospech rozvoja regiónu

Prírodné zdroje predstavujú prírodniny a hmoty biotickej a abiotickej povahy. Ľudstvo ich využíva na uspokojovanie svojich potrieb (výrobu v jednoduchej a rozšírenej reprodukcii). (Hronec, 2000)

Prírodné, resp. prírodno – geografické, podmienky majú v rozvoji regiónu zvláštny význam. Každý región možno charakterizovať odlišnými prírodno – geografickými podmienkami. Je to dané jeho polohou v rámci širšieho priestoru, pričom dochádza k vzájomne integrovanému pôsobeniu zložiek prírodného prostredia a sociálno – ekonomických činností v regióne. Význam prírodného potenciálu pre rozvoj regiónu spočíva v tom, že:

- vytvára podmienky pre lokalizáciu ekonomických činností,
- formuje sídelnú štruktúru,
- ovplyvňuje spôsob života ľudí v regióne. (Papcunová, Gecíková, 2007)

Plán efektívnejšieho využívania prírodných zdrojov je súčasťou cieľov EÚ v oblasti energetiky, dopravy, surovín, poľnohospodárstva, rybolovu, biologickej rozmanitosti, regionálneho rozvoja a boja proti zmenám klímy. Niektoré odvetvia už v tejto oblasti zavádzajú inovácie a profitujú z prvých úspechov. Podpora efektívneho využívania zdrojov bude jedným z hlavných princípov, ktorými sa budú riadiť plánované opatrenia EÚ pre oblasť nízkouhlíkovej ekonomiky, energetickej efektivity, dopravy, poľnohospodárstva, rybolovu a biologickej rozmanitosti. Táto snaha bude mať pozitívny vplyv na inovácie a zmenšenie závislosti EÚ na dovoze. (www.ec.europa.eu)

Ekonomická teória pojednávajúca o problematike prostredia, zahŕňa súčasť prírodného prostredia do integrovaného pojmu prírodné bohatstvo. Prírodné bohatstvo

tvorí súhrn vonkajších prírodných podmienok života a aktivít ľudskej spoločnosti a patria sem najmä:

- prírodné zdroje, spravidla človekom pretvárané, pretransformované na rôzne produkty, takto sa získavajú suroviny, palivá, energia, alebo sú bezprostredne využívané ako spotrebné statky, napr. pitná voda, ovocie a pod.,
- prírodné procesy a sily prírody, spoločnosťou využívané vo výrobných procesoch i v nevýrobnej sfére (slnečné žiarenie, energia vodných tokov a ďalšie),
- prírodné podmienky (klimatické, teplotné, zrážkové, vegetačné, orografické a ďalšie), umožňujúce životné podmienky a aktivity ľudskej spoločnosti.

Veľkosť prírodného bohatstva je nielen dielom prírody, ale stále viac aj výsledkom vedecko-technického a ekonomického rozvoja spoločnosti, jej cieľavedomej činnosti. Vychádzame pritom z nasledovnej triády základných predpokladov úspešnosti premeny prírodných podmienok v zdroje užitočných látok:

kvalita objektov prírody – ide o základné podmienky spoločenskej užitočnosti, existencia technických prostriedkov a technologických spôsobov, ktoré umožňujú pretvárať prírodné látky v spoločensky užitočné statky, účinnosť práce, ktorá sa musí dosahovať pri premene prvkov prírody v užitočné produkty, vždy v spojitosti s efektívnosťou tejto činnosti.

Prírodný kapitál je súhrn všetkých prírodných zdrojov, ktoré poskytujú ľudskej spoločnosti rôzne služby a statky, od najrôznejších funkcií prírodných zdrojov a ekosystémov vôbec. Kultivovaný prírodný kapitál je, podobne ako inovačne zhodnotený ľudsky vyrobený kapitál, ale vedomosťami zušľachtený ľudský kapitál, považovaný za mimoriadne dôležitý faktor. Za kultivovaný prírodný kapitál môžeme označiť napr. ľudskou prácou a technologickými poznatkami zúrodnenú pôdu, alebo úpravárensky zušľachtené surovinové zdroje a pod. (Tušan, Sekula, 1006)

1.2.2 Prírodné zdroje a rozvoj regiónu

Regionálny rozvoj je podmienený výskytom a charakterom prírodných a socio - ekonomických zdrojov, ich kvalitatívnymi a kvantitatívnymi parametrami. Jednotlivé zdroje nie sú rozložené homogénne, možno hovoriť o ich určitej priestorovej diferenciácii v rámci regiónov SR. Priestorová diferenciácia, ako i vlastnosti jednotlivých prírodných zdrojov predstavujú determinujúce faktory rozvoja regiónov. Na jednej strane podporujú,

na druhej strane obmedzujú, prípadne limitujú rozvoj vybraných socioekonomických aktivít – napr. reliéf predstavuje výrazné prírodné bariéry rozvoja mnohých aktivít, výskyt produkčných pôd spolu s priaznivými klimatickými podmienkami podmieňuje rozvoj poľnohospodárstva a pod. Medzi jednotlivými prírodnými zdrojmi a potenciálmi existujú rôznorodé interakcie. Tieto vzťahy možno charakterizovať nasledovne:

- vzájomne sa podporujúce (napr. vysoký lesehorský potenciál podporuje rekreačný a genofondový potenciál a pod.),
- indiferentné (napr. surovinový potenciál – pôdny potenciál a pod.),
- vylučujúce sa navzájom (napr. vysoký lesohospodársky potenciál vylučuje vysoký poľnohospodársky potenciál a pod.).

Človek svojou činnosťou podstatne ovplyvňuje a mení kvalitatívne a kvantitatívne vlastnosti týchto zdrojov. Nie vždy si však uvedomujeme, že regionálny rozvoj je limitovaný produkčnou schopnosťou, mierou ich obnoviteľnosti a samoreprodukcie. Následkom nerešpektovania týchto skutočností je vznik environmentálnych problémov, poškodenie až devastácia prírodných zdrojov a znehodnocovanie životného prostredia. (Spáčilová, Izakovičová, 2008)

Prírodno – geografické podmienky majú v štrukturovaní priestorové ekonomického systému zvláštny význam. Ovplyvňujú ekonomický rozvoj v priestore tým, že vytvárajú podmienky pre lokalizáciu ekonomických činností, vplývajú na formovanie sídelnej štruktúry a ovplyvňujú spôsob života v regióne.

Každý región možno charakterizovať odlišnými prírodno – geografickými podmienkami. Je to dané jeho polohou v rámci širšieho priestoru (štátu), pričom dochádza vzájomne integrovanému pôsobeniu zložiek prírodného prostredia a sociálno – ekonomických činností v regióne. Na rozvoj regiónu vplývajú najmä nasledujúce prírodné – geografické podmienky:

- rozloha územia
- orografické pomery
 - geologické pomery
 - geomorfologické pomery

-
- vodohospodárske pomery
 - stav zložiek životného prostredia
 - stav zložiek životného prostredia a rizikové faktory
 - vegetačný kryt a živočíšstvo
 - ochrana prírody a krajiny

Uvedené podmienky pôsobia v rôznej intenzite v závislosti podľa sociálno – ekonomických činností, ktoré sú lokalizované v regióne. (Belajová, Fáziková, 2005)

1.2.3 Prírodný zdroj – voda

Voda (chemický vzorec H₂O) je binárna zlúčenina vodíka a kyslíka. Má polárny charakter, ktorý určuje niektoré vlastnosti. Je základnou podmienkou pre existenciu života na Zemi. Za normálnej teploty a tlaku je bezfarebná, číra kvapalina bez zápachu a chuti. Najrozšírenejšia zlúčenina v prírode, vyskytuje sa v troch skupenstvách: v pevnom (sneh, ľad), kvapalnom (voda) a v plynnom (vodná para). (www.ludiaavoda.sk)

Voda je jedným zo základných činiteľov tvorby a premeny krajiny, prírody a spolu s pôdou a ovzduším je nezastupiteľnou zložkou životného prostredia. Je nevyhnutná pre existenciu biotopu. V rôznych formách vytvára podmienky pre život organizmov, čím ovplyvňuje existenciu prírodných ekosystémov, ktoré sú súčasťou krajiny a zároveň životným prostredím človeka. Prakticky všetky procesy v prírode a životné procesy organizmov i človeka prebiehajú za účasti vody.

So zvyšovaním intenzity ekonomickej aktivity človeka, najmä vo vyspelých štátoch, stáva sa voda čoraz reálnejším limitujúcim činiteľom rozvoja spoločnosti. Dnes vieme, že existencia ľudstva aj napriek všestrannému technickému pokroku a civilizačnej úrovni závisí od zachovania obnoviteľných a tiež racionálneho využívania a nahradzovania neobnoviteľných prírodných zdrojov. Je nepochybné, že určitá časť tohto bohatstva bude nenávratne exploatovaná. U tzv. nevyčerpatelných zdrojov, ku ktorým patrí aj voda, nehrozí síce toto nebezpečie pokiaľ ide o samotnú materiálnu podstatu, avšak vplyvom sústavného poškodzovania môže sa podstatne obmedziť jej využiteľnosť. (Vilinovic, 1996)

1.2.3.1 Európska vodná charta

- I. Bez vody niet života. Voda je drahocenná a pre človeka ničím nenahraditeľná.
- II. Zásoby dobrej vody nie sú nevyčerpatel'né. Preto je stále naliehavejšou nevyhnutnosťou tieto zásoby udržať, šetrne a hospodárne s nimi zaobchádzať.
- III. Znečisťovanie vody spôsobuje škody ľuďom a všetkým ostatným organizmom.
- IV. Akosť vody musí zodpovedať požiadavkám zdravia ľudu a účelom využitia.
- V. Použitá voda sa musí vrátiť do recipientov v takom stave, ktorý nepriaznivo neovplyvní jej ďalšie využitie na verejnú a súkromnú potrebu.
- VI. Na udržanie zásob vody má veľký význam rastlinstvo, predovšetkým les.
- VII. Zásoby vody treba udržať na súčasných stavoch.
- VIII. Príslušné organizácie musia správne a plánovite riadiť hospodárenie s vodou, čo vyžaduje konštruktívnu vodohospodársku politiku.
- IX. Ochrana vôd vyžaduje rozšírenie vedeckého významu, vyškolenie odborníkov a výchovu verejnosti.
- X. Každý človek je povinný šetrne a hospodárne využívať vodu pre dobro všetkých.
- XI. Vodohospodárske plánovanie sa má riadiť nie podľa politických a správnych hraníc, ale podľa prirodzených hraníc povodí.
- XII. Voda nepozná štátne hranice. To vyžaduje medzinárodnú spoluprácu.
(www.ludiaavoda.sk)

1.2.3.2 Vodná stavba

Vodnými stavbami sú stavby, prípadne ich časti, ktoré umožňujú osobitné využívanie vôd alebo iné nakladanie s vodami. Vodnými stavbami sú najmä:

- a) stavby, ktorými sa upravuje, mení alebo zriaďuje koryto, vrátane terénnych úprav s tým spojených,
- b) stavby na ochranu pred povodňami,
- c) priehrady, vodné nádrže, rybníky, hate, hrádze a iné stavby potrebné na nakladanie s vodami,
- d) studne, stavby vodovodných potrubí, vodovodov a ďalšie vodárenské objekty samostatne slúžiace na účely zásobovania vodou,

-
- e) stavby stôk, stokové siete vrátane objektov na nich, čistiarne odpadových vôd a iné stavby,
 - f) stavby na zavlažovanie a odvodňovanie pozemkov,
 - g) stavby, ktoré sa zriaďujú na plavebné účely v korytách alebo v iných vodných útvaroch,
 - h) stavby umožňujúce využívanie vôd najmä na hromadnú rekreáciu a vodné športy,
 - i) odkaliská vytvorené hrádzovým systémom, na ktorá sa odpad ukladá hydraulickým spôsobom,
 - j) vodovodné prípojky,
 - k) kanalizačné prípojky. (zo zákona č. 364/2004 Z.z. z 13. mája 2004 o vodách)

V samotnom vodnom zákone sa pojem vodná plocha nevyskytuje. Je logické, že v širokom slova zmysle pôjde o každú plochu, na ktorej leží pozemok pokrytý vodou, pozemok, ktorého súčasťou je vodné dielo, poprípade pri splnení určitých podmienok aj pozemok, na ktorom sa voda síce nevyskytuje, ale ktorý leží v blízkosti pozemkov vodou pokrytých a na jeho užívaní závisí riadny chod hospodárenia s touto vodou. (Pekárek, Průchová, 2003)

Za veľkú priehradu sa považuje priehrada s hrádzou vyššou ako 15 m. Doteraz sa ich vo svete vybuďovalo viac než 40 tisíc. Z nich vyše 300 sú tzv. gigantické priehrady s výškou priehradného múru najmenej 150 metrov.

Slovensko má bohatú tradíciu v stavbách priehrad. V 16. až 18. storočí tzv. tajchy výrazne ovplyvnili rozvoj banskoštiavnického regiónu. Začiatkom 20. storočia sa budovali najmä malé vodné nádrže. Až po 2. svetovej vojne prišli na rad veľké nádrže slúžiacie najmä na energetické účely – Oravská priehrada, vážska kaskáda nádrží, či Liptovská Mara. V Slovenskej republike je dnes 276 vodných nádrží. (Milonová, 2010)

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom predkladanej diplomovej práce je na základe vlastných zistení cestou primárneho a sekundárneho výskumu potenciálu prírodných zdrojov vo vytypovanom území vypracovať analýzu determinantov pre ich využitie v inovačnej stratégii regiónu.

V práci sú spracované alternatívne návrhy dvoch inovácií na základe využitia prírodného zdroja - Oravskej priehrady, ktoré majú byť prínosom pre región najmä v oblasti cestovného ruchu. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné naplniť čiastkové ciele.

Čiastkovými cieľmi sú:

- analyzovať súčasný stav prírodných zdrojov sledovaného územia na základe určenia determinantov pre jeho využitie,
- vypracovať prehľad inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie Žilinského kraja, ich priorit a cieľov tak, aby sa ich komparáciou identifikovali možnosti spoločného využitia prírodného zdroja pomocou nástrojov inovačnej stratégie,
- určiť determinovaný vplyv prírodného zdroja na inováciu služby využiteľnej najmä v cestovnom ruchu,
- identifikovať v regióne záujem samosprávy a vytypovaných podnikateľov o implementáciu inovácií na základe využitia prírodného zdroja.

Súčasne cieľom predkladanej práce je na základe vyhodnotenia zistených údajov ich aplikácia do tabuliek a grafov, kde sú názorne spracované prehľady výsledkov práce.

3 Metodika práce

Objektom skúmania v rámci diplomovej práce je determinácia vplyvu prírodných zdrojov na inovačné stratégie rozvoja regiónu. Pre potreby vyhodnotenia tohto vzťahu bolo nutné zozbierať údaje z viacerých zdrojov – primárnych i sekundárnych. Metodický postup sa zameril predovšetkým na spracovanie sekundárnych zdrojov údajov:

- zhromaždenie a spracovanie knižných, časopiseckých a publikovaných zdrojov,
- zhromaždenie a spracovanie odborných publikácií, článkov a výskumných správ,
- zhromaždenie a spracovanie internetových odborných zdrojov.

Diplomová práca bola rozdelená do dvoch častí: teoretickej a metodologickej spojenej so zberom empirického materiálu.

V teoretickej časti sa nachádza prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky. Charakterizujeme v nej základné pojmy ako inovácie, inovačná stratégia, regionálna inovačná stratégia či prírodný zdroj.

Teoretické metódy:

- metódy analýzy a syntézy – všeobecné logické metódy, ktoré sa používajú pri získavaní informácií o riešenej problematike. Analýza je chápaná ako rozklad celku na jeho zložky, ktorý smeruje k relatívne najjednoduchším zložkám, syntéza spočíva v spájaní častí do celku. Tieto metódy boli použité pri popise inovačných stratégií.
- metóda dedukcie – vedecká metóda používaná pri formulovaní zámerov. Dedukcia je chápaná ako postup od všeobecného k jednotlivému, pri ktorom sa na základe tvrdení, ktoré sa považujú za správne, logicky vyvodzuje pravdivý záver. Táto metóda sa využila v časti venovanej komparácii inovačných stratégií a v časti venovanej zostaveniu SWOT analýzy.

Metodická časť bola rozpracovaná do niekoľkých na seba naväzujúcich krokov. Za účelom naplniť a dosiahnuť stanovený cieľ diplomovej práce bol stanovený následný harmonogram vypracovania:

1. Zber údajov o sledovanom území z primárnych a sekundárnych zdrojov.

-
2. Výber najpotrebnejších informácií z dostupných zdrojov, ktorými sú literárne pramene, Regionálna inovačná stratégia Žilinského kraja, Inovačná stratégia Slovenskej republiky a PHSR mesta Námestovo.
 3. Spracovanie komparácie Inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie ŽK.
 4. Popis inovácie na Oravskej priehrade – Multifunkčný areál vodných športov.
 5. Vypracovanie dotazníkového prieskumu k inovácií.

V rámci dotazníkového prieskumu som oslovila 13 poslancov mestského zastupiteľstva a 10 podnikateľov z oblasti cestovného ruchu v meste Námestovo. Návratnosť dotazníkov bola 62 %, kde odpovedalo 7 poslancov a 6 podnikateľov.

Postup dotazníkového prieskumu

Cieľovým miestom prieskumu bolo mesto Námestovo a oblasť Oravskej priehrady, kde sa majú inovačné projekty realizovať. Tu sme prostredníctvom dotazníkového prieskumu skúmali názory zainteresovaných osôb na výstavbu areálu vodných športov.

Cieľom dotazníkového prieskumu bolo získanie názorov od respondentov na výstavbu Multifunkčného areálu vodných športov.

Predmetom dotazníkového prieskumu bola samotná výstavba Multifunkčného areálu vodných športov.

Objektom dotazníkového prieskumu boli poslanci mestského zastupiteľstva v Námestove a podnikatelia v cestovnom ruchu v regióne Orava.

Dotazník mal tri tematické bloky:

- I. údaje o respondentovi a spolupráca partnerov
- II. názory na výstavbu Multifunkčného areálu vodných športov
- III. analýza silných a slabých stránok implementácie tohto projektu

6. Vyhodnotenie údajov z dotazníkového prieskumu.

Vyhodnotenie dotazníka je rozdelené do troch častí:

- údaje o respondentoch,
- spolupráca partnerov pri zavádzaní inovácií,
- ohodnotenie faktorov vplývajúcich na využitie prírodného zdroja

Odpovede respondentov na otázky, kde mali na výber hodnotiacu stupnicu od 1 – 5 sú spracované v prehľadných tabuľkách..

Z dotazníkového prieskumu bola ako výstup spracovaná SWOT analýza silných a slabých stránok areálu v súvislosti s vonkajšími príležitosťami a hrozbami na predmetnom trhu.

7. Popis a návrh novej inovácie – podujatie „Deň Oravského mora“. Návrh bol spracovaný vo forme marketingového plánu produktu obce.

V rámci výskumu odpovede poslancov reprezentujú súbor odpovedí, ktoré je možné priamo využiť v rozhodovacom procese. Dotazník pre podnikateľov je možné využiť v rámci predvýskumu ako pilotné výsledky pre potreby poslaneckého zboru.

Pri tvorbe práce som použila program MS Word a program Internet Explorer, grafy a tabuľky boli spracované v programe MS Excel.

4 Výsledky práce

4.1 Vymedzenie sledovaného územia

4.1.1 Žilinský samosprávny kraj

V súčasnosti sa podľa platných zákonov delí územie Slovenska na územné a správne celky. Podľa územného členenia máme 8 samosprávnych krajov: Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Banskobystrický, Prešovský, Košický a Žilinský.

Územie vyššieho územného celku Žilinského samosprávneho kraja s rozlohou 6 788 km² tvoria katastrálne územia miest a obcí dnešných 11 okresov Čadca, Kysucké Nové Mesto, Bytča, Námestovo, Tvrdošín, Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice a Žilina.

Samosprávny kraj sa nachádza v severnej časti Slovenska (Obr. 4). Tvoria ho štyri svojrázne regióny, Žilinský, Liptovský, Oravský a Turčiansky región.

Obr. 4
Žilinský kraj

Zdroj: www.regionzilina.sk, 2011

Na území kraja sa rozprestierajú chránené vodohospodárske oblasti. V kraji sa nachádza množstvo prírodných minerálnych prameňov a geotermálnych vôd, ktoré majú nadregionálny význam a sú predpokladom ďalšieho rozvoja cestovného ruchu a kúpeľníctva. Región je významný aj svojimi kultúrno-historickými hodnotami. Žilinský kraj nie je bohatý na zásoby a ťažbu nerastných surovín.

Ekonomická úroveň Žilinského regiónu dosahuje v rámci Slovenskej republiky nadpriemernú úroveň. Ekonomika regiónu je zastúpená všetkými odvetvami, pričom

rozhodujúci je priemysel a stavebníctvo. Priemyselný charakter kraja ovplyvňuje blízkosť priemyselných zón susednej Českej a Poľskej republiky a taktiež nedostatok úrodnej pôdy. Ťažiskovými odvetvami priemyslu sú strojársky priemysel, elektrotechnický priemysel, spracovanie kovov, chemická výroba, textilná výroba, energetika, celulózovo-papierenská výroba a informačno-komunikačné technológie. (<http://zip.uniza.sk>)

4.1.2 Oravský región

Región možno chápať ako ohraničené územie, ktoré sa od ostatných odlišuje prírodno – geografickými danosťami, štruktúrou obyvateľstva, štruktúrou ekonomiky, vyznačuje sa schopnosťou reprodukovať rozvojové faktory z vlastných zdrojov a má typickú kultúru.

Orava je regiónom severného Slovenska. Administratívne je rozčlenená do troch menších administratívnych jednotiek - samostatných okresov (Obr.5) :

- okres Dolný Kubín,
- okres Námestovo,
- okres Tvrdošín,

Zaberá zhruba 1669 km² územia a žije tu približne 120 613 obyvateľov. Tri okresy tvorí dohromady 63 samosprávnych obcí a 18 prímestských, či obciam pridružených častí. Orava je súčasťou Žilinského kraja a jej tri okresy tvoria spolu s ďalšími ôsmymi okresmi jeden z ôsmich vyšších územných celkov.

Obr. 5
Oravský región

Zdroj: www.orava.sk, 2010

Orava leží v severozápadnej časti Slovenska pri štátnej hranici s Poľskom. Hraničný bod v katastrálnom území obce Oravská Polhora je najsevernejším bodom Slovenska. Zo severu a východu ohraničuje Oravu štátna hranica, na juhovýchode hrebeň Západných

Tatier a na juhu hrebeň Chočských vrchov. Juhozápadnú hranicu Oravy tvorí najsevernejší výbežok Veľkej Fatry s vrchom Šíp. Západná hranica vedie cez Veľký a Malý Rozsutec v Malej Fatre, pokračuje cez Púповý vrch v Kysuckej vrchovine a končí sa na styku Kysuckých a Oravských Beskýd na slovensko – poľskej hranici. (Kollár, 1999)

Námestovo

Mesto Námestovo sa nachádza v severnej časti Slovenska. Je obklopené horami ako je Oravská Magura a Podbeskydská vrchovina, či neďaleká Babia hora, Pilsko, Roháče. Nádherne prostredie tohto mesta dotvára Oravská priehrada, ktorú v lete navštevuje mnoho turistov (kúpanie, stanovanie, surfovanie, či výlet loďou na neďaleký Slanický ostrov umenia), v zime sa naopak využíva napríklad na bežkovanie, či korčuľovanie.

V súčasnosti má mesto Námestovo cca 8 000 obyvateľov a je okresným mestom regiónu Horná Orava.

4.1.3 Príroda a prírodné zdroje Oravy

Prírodná a krajinárska rôznorodosť Oravy vyplýva z jej rozčlenenia v rámci rôznych geografických jednotiek spolu s geologickými a klimatickými podmienkami. Územie Oravy s diferencovanou rastlinnou pokrývkou, bohatou faunou spolu s povrchom, vzbudzujúcim obdiv, od iných krajov sa taktiež odlišuje oblasťami s neobvyklým množstvom prírodných hodnôt a najmä pre celú planétu cenných miest hodných ochrany prírody. Už teraz sú tu chránené oblasti, ktoré majú významnú hodnotu pre celé medzinárodné spoločenstvo, napríklad Babiogórski Park Narodowy, či oblasti NATURA 2000. Je tiež veľa oblastí s nízkym stupňom ochrany, ktoré však majú veľký prírodný význam, napríklad oblasti oravských rašelinísk. (Omylak, 2007)

Nerastné suroviny sú súčasťou prírodných zdrojov. Patria k neobnoviteľným a vyčerpatelným zdrojom, s ktorými treba rozumne a racionálne hospodáriť. Oravský kraj je hlavne v oblasti Hornej Oravy bohatý na výskyt rašeliny, ktorá sa tu ťaží priemyselným spôsobom. V oblasti Oravy sa tiež vyskytuje a ťaží vápenec. Pre jeho relatívnu mäkkosť je dobre opracovateľný, tak sa využíva ako obkladový kameň na budovy.

Čo sa týka prírodného zdroja **pôda**, tak pôdne pomery na Orave sú veľmi pestré. Na území sa ako základný pôdny typ vyskytuje hnedá pôda. V závislosti od geologického

podložia, výšky hladiny podzemnej vody, klimatických podmienok a narastania nadmorskej výšky prechádza tento základný pôdny typ do rôznych podtypov, ako hnedé pôdy nenasýtené, lokálne rankre či ilimerizované pôdy oglejené. Z pôdnych druhov sú na území najrozšírenejšie ílovité až ílovo-hlinité pôdy. Zvláštnosťou Oravy je výskyt rašelinových pôd. Niektoré rašeliniská Oravy patria medzi územia Natura 2000. Pôdnogeografické podmienky ukazujú, že oblasť poľnohospodárstva tu nemá také možnosti využitia ako južnejšie regióny Slovenska.

Prírodný zdroj **voda** má v regióne významné postavenie. Územie Oravy tvorí uzavretý hydrologický celok – všetky prameniace toky ústia do rieky Orava, ktorá patrí do povodie Čierneho mora. Okrem povrchovým vôd je tu aj umelé jazero – Oravské priehradné jazero a vody podpovrchové a minerálne. Riečnu sústavu tvorí rieka Orava spolu s prítokmi.

Medzi prírodné zdroje sa zaraďuje aj **ovzdušie**. Na celú oblasť Oravy zásadne vplýva orografické usporiadanie a reliéf oblasti v širšom rámci tejto časti Západných Karpát a jej poloha k vetrom prinášajúcim zvýšené množstvo zrážok, najmä v lete. S tým súvisí značné zastúpenie oblačnosti, zmenšenie dĺžky trvania slnečného svitu a zníženie teplôt v letnom období.

Veterné pomery silne ovplyvňuje usporiadanie a smer vysokých chrbtov a doliny Oravy ako všeobecná cirkulácia vzduchu. Prevládajúce smery vetra sú juhozápadné, severovýchodné a východné. Na Orave je pomerne veľké percento bezvetria, hlavne v jeseni a v lete. V jeseni ho sprevádzajú časté hmly.

Množstvo zrážkových pomerov v území je určované nadmorskou výškou, polohou voči prevládajúcemu vetru a lesnatosťou. Ročný úhrn zrážok v území je v priemere od 800 – 1200 mm. Najviac zrážok pripadá na letné mesiace – júl, august. Január a február sú mesiace s najnižším množstvom zrážok.

Na teplotné pomery má najvýznamnejší vplyv nadmorská výška a reliéf územia s expozíciou voči slnečnému žiareniu a častým vetrom. Najchladnejším mesiacom je január s teplotným priemerom pod $-4,5^{\circ}\text{C}$. Vegetačné obdobie s dennými teplotami nad 5°C trvá približne 275 dní. Najteplejším mesiacom je júl s teplotným priemerom $16 - 18^{\circ}\text{C}$.

Orava je bohatá na **rastlinstvo**. Podľa fyto geografického členenia Slovenska patrí územie Oravy do oblasti západokarpatskej kveteny, obvodu západobeskydskej flóry, okresu Západné Beskydy. Takmer polovicu územia zaberajú lesy. Značnú časť územia pokrývajú najmä lesy bukovo-jedľového a smrekového vegetačného stupňa s výrazne zastúpenými smrekovými monokultúrami. Charakteristickým znakom Oravy je

usporiadanie rastlinstva do niekoľkých výškových vegetačných stupňov. Oblasť polí a lúk, tzv. podhorský stupeň sa nachádza v nadmorskej výške 400 – 800 m. V pohoriach siaha do nadmorskej výšky asi 1250 m bukový stupeň, ale na svahoch stredohorí bola bučina nahradená rýchlo rastúcimi smrekovými monokultúrami. V nadmorskej výške od 1250 m do 1550 m sa rozprestiera málo diferencovaný smrekový stupeň, pričom smrečiny sa lokálne menia na jedľové smrečiny. Kosodrevinový vegetačný stupeň siaha do nadmorskej výšky 1800 až 1850 m.

Živočíchy Oravy, ktorých najpodstatnejšiu časť tvoria bezstavovce, sú rozmanité a druhovo veľmi pestré. Prírodné podmienky a činnosť človeka ovplyvnili druhovú skladbu živočíšstva Oravy ako celku. Pre podhorský stupeň sú charakteristické druhy, ktoré tu hniezdia (napr. myšiak hôrny, jastrab obyčajný). V lesoch žije veľa srnčej a jelenej zveri, diviakov, líšok, jazvecov, divých mačiek a drobných hlodavcov. Pre kosodrevinový stupeň je charakteristický napríklad tetrov obyčajný alebo sluka hôrna. Takisto nie je neobvyklé stretnúť medveďa hnedého. Jedinečné prírodné hodnoty Oravy boli dôvodom vyhlásenia jednej chránenej krajinej oblasti a viacerých maloplošných chránených území. Existuje tiež Chránené vtáčie územie Horná Orava.

4.1.4 Termálne vody Oravy

Na Orave máme jednu lokalitu s prírodnou geotermálnou vodou. Sú to známe Oravice. Liečivý prameň s teplotou 57°C vyviera z vrtu z hĺbky 1 606 m, na kúpeľné využitie sa riedi vodou z druhého geotermálneho vrtu, ako aj vodou z prírodných prameňov. Voda má liečivé účinky, najmä na choroby pohybového ústrojenstva, močových ciest a obličiek. Sírano-vápenatohorečnatá voda s vysokým obsahom železa patrí medzi významné termálne vody na Slovensku. Tento dar prírody je dokonale využívaný na rozvoj cestovného ruchu.

Areál kúpalísk sa nachádza v turistickom rekreačnom centre Oravice neďaleko hraníc s Poľskom. Kúpalisko sa skladá z dvoch bazénov, voda v nich dosahuje teplotu 32 až 38°C. (Namislovská, 2005)

4.1.5 Územná ochrana prírody a krajiny Oravy

Územie Hornej Oravy ako významný región s význačnými prírodovednými, krajinárskymi a etnografickými hodnotami bolo vyhlásené vyhláškou 14/1978 Zb.

a územie vymedzené novelizáciou vyhlášky 11/1979 Zb. za Chránenú krajinnú oblasť Horná Orava. Rozprestiera sa na rozlohe 70 332 ha a tvorí bilaterálne chránené územie so Zywieckym parkom krajobrazovým a Babiogorskim parkom narodowym v Poľskej republike.

Jednou z hlavných úloh vyplývajúcich z poslania CHKO je budovať siete maloplošných chránených území, teda zabezpečovať ochranu najhodnotnejších častí prírody formou národných prírodných rezervácií, prírodných rezervácií, chránených areálov, národných prírodných pamiatok a prírodných pamiatok. (Trnka, Kopilec, 2007)

K najcennejším prírodným objektom Hornej Oravy patria:

1. rašelinné spoločenstvá vrchoviskového, prechodného aj slatinného typu s typickými fytocenózami a špecifickými zoocenózami
2. podmäčané lesy
3. typické horské subalpínske a alpínske spoločenstvá pralesovitého charakteru
4. zachovalé podhorské toky
5. špecifikom Chránenej krajinnnej oblasti sú aj historické formy osídlenia zachované vo odľahlejších častiach územia (Namislovská, 2005)

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských štátov Európskej únie. Hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie európskeho prírodného bohatstva – najvzácnejších a najohrozenejších biotopov a druhov na území štátov EÚ. Sústavu NATURA 2000 tvoria chránené vtáčie územia vyhlasované s cieľom ochrany vtáctva a územia európskeho významu s cieľom ochrany ostatných vzácných a ohrozených rastlinných a živočíšnych druhov a biotopov

Chránené vtáčie územie Horná Orava je jedným z najvýznamnejších území na Slovensku pre výskyt a hniezdenie vtákov . Horná Orava je prvým chráneným vtáčím územím. Bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 zo dňa 6. apríla 2005. Účelom jeho vyhlásenia je zachovanie biotopov druhov a sťahovavých druhov vtákov.

Na Hornej Orave sa nachádza 10 navrhovaných území európskeho významu, ktoré zaberajú 3 026 ha. Aj keď navrhované územia nepokrývajú veľkú plošnú výmeru, predsa len zahŕňajú všetky významné prírodné fenomény tohto regiónu od vysokohorských spoločenstiev Oravských Beskýd, až po vodné biotopy Oravskej priehrady. Až deväť z desiatich území obsahuje jeden alebo viacero typov rašeliniskových biotopov európskeho

významu, čo len potvrdzuje skutočnosť, že Horná Orava patrí z hľadiska plochy, počtu a rôznorodosti rašelinísk medzi tri najvýznamnejšie rašeliniskové oblasti Slovenska. Územia európskeho významu sú uvedené v tabuľke 1. (Trnka, Kopilec, 2007)

Tab. 1:
Územia európskeho charakteru na Hornej Orave

Názov lokality	Kód územia	Rozloha
Babia hora	SKUEVO189	503,94 ha
Pilsko	SKUEVO188	706,89 ha
Slaná voda	SKUEVO190	229,70 ha
Rašeliniská Bielej Oravy	SKUEVO191	39,16 ha
Rašeliniská Or. Beskýd	SKUEVO187	131,53 ha
Rašeliniská Or. Kotliny	SKUEVO057	840,54 ha
Pramene Hruštinky	SKUEVO185	218,85 ha
Jelešňa	SKUEVO222	66,88 ha
Zimníky	SKUEVO193	37,63 ha
Oravská vodná nádrž	SKUEVO304	251,34 ha

Zdroj: vlastné spracovanie, 2011

4.1.6 Oravská priehrada

Oravská priehrada je umelo vytvorené vodná nádrž s rozlohou 35 km². Podnetom na vybudovanie priehrady boli časté povodne, ktoré ohrozovali dediny dolnej Oravy. Prvý model drevenej priehrady pochádza z roku 1730, prvý projekt železobetónového múru z roku 1870. S výstavbou priehrady sa začalo v roku 1941. Priehrada bola napustená 1. mája 1953. Priehradný múr je vybudovaný ako gravitačná hrádza dlhá 300 metrov, najväčšiu hĺbku vody 38 metrov dosahuje pri priehradnom múre. V múre sa nachádza elektrárň. Vody oravskej priehrady zatopili 5 oravských obcí. Zo Slanice ostalo uprostred jazera starodávne hradisko s kostolom a zvyškami kalvárie, ktoré po napustení priehrady vytvorili ostrov s nádhernou scenériou.

Okrem vodohospodárskych, energetických funkcií, rekreačného a športového využitia poskytuje Oravská priehrada vhodné podmienky viacerým vzácnym a ohrozeným živočíšnym druhom, najmä vtáctvu. (Namislovská, 2005)

Oravská priehrada je dôležitý národohospodársky objekt, súčasť Chránenej krajinej oblasti Horná Orava. Je tiež rekreačnou oblasťou a s príslušným územím slúži na rekreačnú a športovú činnosť. Pre zachovanie a zlepšenie tohto účelu Oravskej priehrady, v záujme ochrany životného prostredia a verejného poriadku schválilo Mestské zastupiteľstvo Námestovo, Mestské zastupiteľstvo Trstená a Obecné zastupiteľstvo Bobrov štatút Oravskej priehrady ako spoločné všeobecné záväzné nariadenie (www.vnorava.sk)

Oravská vodná nádrž je viacúčelové vodné dielo, ktoré má nielen protipovodňovú funkciu, ale slúži aj na zlepšovanie nízkych prietokov Oravy a Váhu, energetické využitie, voda sa využíva v priemysle i v poľnohospodárstve. Oravská vodná nádrž, nazývaná aj „Oravským morom“, sa stala vyhľadávaným turistickým, oddychovým, ale aj pre rybárstvo vyhľadávaným miestom. Na brehoch nádrže je veľa hotelov, reštaurácií, lodeníc, turistických základní a značné množstvo chát a ubytovacích zariadení, hoci obdobie letnej rekreácie je pomerne krátke. (Trnka, Kopilec, 2007)

4.2 Prehľad Inovačnej stratégie Slovenskej republiky a Regionálnej inovačnej stratégie Žilinského kraja

4.2.1 Inovačná stratégia SR

Návrh Inovačnej stratégie SR bol schválený 14. marca 2007 uznesením vlády č. 265/2007. Inovačná stratégia SR chce v rokoch 2007 – 2013 vybudovať národný inovačný systém zložený z regionálnych inovačných štruktúr. Hlavnou úlohou týchto regionálnych systémov bude približovať problematiku inovácií miestnym podnikateľom a oboznamovať ich s rôznymi podpornými aktivitami. Tento dokument popisuje aktuálny stav inovácií na Slovensku, stanovuje strategický cieľ a definuje priority a opatrenia.

4.2.2 Regionálna inovačná stratégia Žilinského regiónu

Regionálna inovačná stratégia pomáha optimalizovať svoje kapacity a rozšíriť regionálny inovačný systém. V mnohých regiónoch boli RIS štartovacím bodom pre úspešné iniciatívy posilňujúce inovácie.

Dôvody pre realizáciu Regionálnej inovačnej stratégie Žilinského regiónu môžeme zhrnúť nasledovne:

-
- potreba zvyšovania konkurencieschopnosti a potreba uspieť v medzinárodnej konkurencii,
 - zabezpečiť medzinárodné postavenie regiónu,
 - RIS je štartovacia iniciatíva pre systematický prístup k tvorbe inovácií v regióne,
 - zlepšenie klímy vzájomnej spolupráce medzi kľúčovými aktérmi v regióne.

Hlavným cieľom Regionálnej inovačnej stratégie Žilinského regiónu je vytvoriť prostredie podporujúce regionálny inovačný potenciál, podporiť spoluprácu medzi existujúcimi inštitúciami a organizáciami a vytvoriť strategický rozvojový rámec, ktorý bude aktivovať existujúce podniky k zavádzaniu ďalších inovácií a k vytváraniu pozitívnej kultúry pre nových podnikateľov.

4.2.3 Rámcová stratégia Žilinského regiónu pre oblasť inovačného rozvoja

Rámcová stratégia Žilinského regiónu pre oblasť inovačného rozvoja sa vytvára v rámci implementácie projektu Regionálnej inovačnej stratégie, s cieľom podporovať a uskutočňovať súvislú dlhodobú stratégiu pre podporu inovácií a uplatňovanie výskumu a vývoja do podnikateľského prostredia v Žilinskom regióne. Hlavným zámerom projektu je predovšetkým posilňovanie konkurencieschopnosti, prosperity a zabezpečenie udržateľného rozvoja Žilinského regiónu v prudko sa meniacich podmienkach vo svete. Navrhované smery rozvoja určujú dlhodobú stratégiu podpory inovácií, výskumu a vývoja a najmä podnikateľského prostredia. (<http://zip.uniza.sk>)

4.2.4 Žilinská inovačná politika

V roku 2006 bola publikovaná „Rámcová stratégia žilinského regiónu pre oblasť inovačného rozvoja“ vo forme regionálnej inovačnej stratégie (RIS), ktorá konštatuje, že „inovačná kapacita žilinského regiónu dosahuje v rámci Slovenska nadpriemernú úroveň, napriek tomu sú tu pomerné veľké disparity medzi okresmi. Od roku 2005 je v spracovaní Žilinská inovačná politika pod vedením Univerzitného technologického centra pri Žilinskej univerzite v spolupráci s Úradom ŽSK, partnerskými regiónmi z Rakúska a Švédska a BIC Bratislava – Centrom na prenos inovácií. Hlavným dôvodom RIS je zlepšiť konkurencieschopnosť regiónu s novou pridanou hodnotou, zabezpečiť jeho medzinárodné postavenie, vytvoriť prostredie podporujúce inovačný potenciál a inovačné myslenie a zlepšiť klímu vzájomnej spolupráce.

Pred vytvorením samotného návrhu stratégie sa v rokoch 2005 – 2006 uskutočnili východiskové analýzy a prieskumy, ktoré identifikovali, že medzi odvetviami s najväčším inovačným potenciálom v kraji patrí: strojársky priemysel, elektrotechnický priemysel (vrátane informačných a komunikačných technológií), drevospracujúci priemysel a cestovný ruch. Analýzy taktiež ukázali, že podniky majú proinovačné myslenie a chápu pozitívny vplyv inovácií na ich podnik. Podniky však nemajú spracovanú inovačnú stratégiu a nedostatočne využívajú informácie ako podnety inovačných aktivít. Ak aj podniky vyvíjajú v oblasti inovácií nejakú činnosť, sú v tomto snažení osamotené a nevidia dôvod na spoluprácu s vedecko – výskumnými inštitúciami. (www.regionzilina.sk)

4.2.5 Komparácia priorít a kľúčových faktorov Inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie ŽK

Inovačná stratégia Slovenskej republiky má 3 hlavné priority, ktorú sú stanovené tak, aby reagovali na hlavné nedostatky vyplývajúce z nedostatočnej podpory inovatívnych aktivít, a súčasne rešpektovali kľúčové strategické dokumenty na národnej i európskej úrovni.

Regionálna inovačná stratégia Žilinského kraja má 5 kľúčových faktorov nevyhnutných pre dosiahnutie vysokej konkurencieschopnosti a prosperity Žilinského regiónu.

V nasledujúcej tabuľke č. 2 je uvedený stručný prehľad priorít a kľúčových faktorov Inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie ŽK a stručná charakteristika ich cieľa.

Tab. 2:

Charakteristika priorít a kľúčových faktorov

PRIORITY/KĽÚČOVÉ FAKTORY	Cieľ	Inovačná stratégia SR	Inovačná stratégia ŽK
Vysoko kvalitná infraštruktúra a efektívny systém pre rozvoj inovácií	-vytvorenie podmienok pre rast inovačných aktivít - transparentný a účinný mechanizmus zabezpečujúci stimuláciu	Priorita č. 1	-

	a rozširovanie inovácií tretej generácie		
Kvalitné ľudské zdroje	-vysoko kompetentné, profesionálne ľudské zdroje s medzinárodnými skúsenosťami, maximálne prispievajúce k rozvoju inovatívnych aktivít súkromného sektora	Priorita č. 2	<i>Kľúčový faktor 2</i>
Účinné nástroje pre inovácie	-dosiahnuť stav, aby inovácie tvorili integrálnu súčasť čo najväčšieho množstva podnikateľských aktivít	Priorita č. 3	<i>Kľúčový faktor 2</i>
Inovačná politika a kultúra	-budovanie pozitívneho vzťahu k inováciách	-	Kľúčový faktor č. 1
Spolupráca pri inováciách	- tvorba priaznivého podnikateľského prostredie, prepojenie výskumu a vývoja inštitúcií s praxou	-	Kľúčový faktor č. 2
Infraštruktúralna podpora inovácií	-vytvorenie efektívnej inovačnej infraštruktúry a poradenských služieb	-	Kľúčový faktor č. 3
Finančná podpora inovácií	-verejná finančná podpora inovácií a stimulácia využitia komerčných zdrojov pre inovácie	-	Kľúčový faktor č. 4
Vedomostná základňa inovácií	-potreba posilnenia vedecko-vývojovej základne	-	Kľúčový faktor č. 5

Zdroj: vlastné spracovanie, 2011

V rámci komparácie vyplýva, že ciele sa sčasti prekrývajú v prioritách Inovačnej stratégie SR, konkrétne priorita č. 2 – *Kvalitné ľudské zdroje* a č. 3 – *Účinné nástroje pre inovácie*, sa prekrýva s kľúčovým faktorom č. 2 – *Spolupráca pri inováciách* z regionálnej inovačnej stratégie ŽK.

4.2.6 Komparácia opatrení Inovačnej stratégie SR a Regionálnej inovačnej stratégie ŽK

Táto časť predstavuje prislúchajúce relevantné opatrenia k prioritám Inovačnej stratégie SR a ku kľúčovým faktorom Regionálnej inovačnej stratégie ŽK. Opatrenia predstavujú príležitosti pre zmenu súčasného stavu. Ich charakteristika a cieľ sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tab. 3:

Charakteristika opatrení

OPATRENIA	Cieľ	Inovačná stratégia SR	Inovačná stratégia ŽK
Finančná podpora vzniku inovačných centier	-využiť potenciál výskumných a vývojových inštitúcií v prospech hospodárstva SR	Opatrenie 1.1.	-
Zriadenie centrálného informačného portálu zameraného na podporu inovatívnosti v podnikateľskej sfére	-zabezpečiť maximálnu dostupnosť komplexných informácií o inováciách	Opatrenie 1.2.	-
Vytvorenie kvalitnej legislatívy pre rozvoj, podporu a vyhodnocovanie inovácií	-vypracovať jasné pravidlá pre podporu inovačných aktivít z verejných zdrojov	Opatrenie 1.3.	-
Zavedenie pravidelného hodnotenia prostr. ukazovateľov rozvoja inovatívneho prostredie	-zabezpečiť jasne a prehľadne zdokumentovanú účinnosť podpory inovácií	Opatrenie 1.4.	-
Vytvorenie implementačnej agentúry na podporu a rozvoj inovácií	-zabezpečiť existenciu kompetentného garanta rozvoja inovácií	Opatrenie 1.5.	-
Podpora komunikačných nástrojov zameraných na propagáciu aktivít, mobility a prenosu vedomostí	-spopularizovať inovácie pre čo najširšiu skupinu zainteresovaných subjektov a verejnosť	Opatrenie 2.1	<i>Opatrenie 1.1</i>
Podpora rastu kvality ľudského kapitálu prostr. vzdelávacích aktivít, mobility a prenosu vedomostí	-zabezpečiť efektívnu podporu získavania skúseností a nových poznatkov v oblasti aplikovaného výskumu	Opatrenie 2.2.	<i>Opatrenie 5.1. a 5.2</i>

	a inovácií		
Inovácie a technologické transfery	-zabezpečiť zvýšenie inovačných aktivít podnikateľských subjektov na úroveň vyspelých krajín EÚ	Opatrenie 3.1.	<i>Opatrenie 2.5.</i>
Podpora spoločných služieb pre podnikateľov	-zlepšenie inovatívneho prostredia a zvýšenie konkurencieschopnosti podnikateľských subjektov	Opatrenie 3.2.	<i>Opatrenie 2.1 a 3.1</i>
Podpora inovačných aktivít v podnikoch	-urýchlenie zavádzania inovácií do praxe	Opatrenie 3.3.	
Inovačná kultúra a rámcové podmienky pre inovácie v regionálnom kontexte	-zvýšenie inovačnej kultúry, vytvorenie rámcových podmienok pre rozvoj inovácií a zvýšenie kvality podnikateľského prostredia	-	Opatrenie 1.1.
Rozpracovanie strategických inovačných dokumentov do taktickej operatívnej úrovne	- prejsť od formulovania strategických zámerov k ich realizáciám	-	Opatrenie 1.2.
Podpora progresívnych odvetví regiónu	-venovať pozornosť odvetviam, ktoré môžu významne prispieť k rozvoju regiónu z dlhodobého hľadiska	-	Opatrenie 1.3.
Tvorba efektívnych modelov prepojenia výskumu a vývoja inštitúcií s praxou	-vytvoriť efektívne inovačné siete pre podporu spolupráce malých a stredných podnikov v oblasti inovácií	-	Opatrenie 2.1
Vytvorenie systémových pravidiel pre transfer technológií	-posilniť transfer technológií a komercializáciu výstupov výskumu a vývoja	-	Opatrenie 2.2.
Zapojenie podnikov do medzinárodných programov výskumu a vývoja	-využiť inštitúcie výskumu a vývoja v regióne na podporu inovácií v malom a strednom podnikaní	-	Opatrenie 2.3.
Vytváranie priaznivého podnikateľského prostredia	-odstrániť bariéry brániace vytvoreniu inovačného podnikateľského prostredia	-	Opatrenie 2.4.
Inštitucionálna ochrana	-podporiť inovačné	-	Opatrenie 2.5.

duševného vlastníctva	aktivity uplatnením európskych princípov pri ochrane duševného vlastníctva		
Tvorba efektívnej inovačnej infraštruktúry a poradenských služieb	-vytvorenie vyspelej fyzickej a poradenskej infraštruktúry rozšírením a dobudovaním existujúcej infraštruktúry, vrátane vzniku schémy inovačného asistenta	-	Opatrenie 3.1.
Verejná finančná podpora pre inovácie, podnikanie a budovanie inovačnej infraštruktúry	-verejná finančná podpora investícií smerom k inovačnej infraštruktúre a k inovačnému procesu podnikov Žilinského regiónu	-	Opatrenie 4.1.
Stimulácia využitia komerčných zdrojov pre inovácie	-stimulácia komerčných investícií do inovácií v regióne pre vytvorenie zdravého finančného a investičného prostredia	-	Opatrenie 4.2.
Vzdelávací systém pre znalostnú ekonomiku	-pripraviť študentov všetkých typov škôl v súlade s požiadavkami trhu práce	-	Opatrenie 5.1.
Celoživotné vzdelávanie pre oblasť inovácií	-zvyšovať vedomosti zamestnancov a manažérov podniku	-	Opatrenie 5.2.

Zdroj: vlastné spracovanie, 2011

Na základe komparácie vyplýva, že ciele jednotlivých opatrení sa sčasti prekrývajú. Konkrétne sa jedná o opatrenie Inovačnej stratégie SR č. 2.1 - *Podpora komunikačných nástrojov zameraných na propagáciu aktivít, mobility a prenosu vedomostí*, ktoré sa prekrýva s opatrením Inovačnej stratégie ŽK č. 1.1 - *Inovačná kultúra a rámcové podmienky pre inovácie v regionálnom kontexte*.

Opatrenie 2.2 - *Podpora rastu kvality ľudského kapitálu prostredníctvom vzdelávacích aktivít, mobility a prenosu vedomostí* sa prekrýva s opatrením 5.1 - *Vzdelávací systém pre znalostnú ekonomiku* a súčasne s opatrením 5.2 - *Celoživotné vzdelávanie pre oblasť inovácií*.

Opatrenie 3.1 - *Inovácie a technologické transfery* z Inovačnej stratégie SR sa prekrýva s opatrením č. 2.5 - *Inštitucionálna ochrana duševného vlastníctva* z regionálnej

inovačnej stratégie ŽK.

Opatrenie 3.2 - *Podpora spoločných služieb pre podnikateľov*, sa prekrýva súčasne s opatrením č. 2.1 - *Tvorba efektívnych modelov prepojenia výskumu a vývoja inštitúcií s praxou* a 3.1 - *Tvorba efektívnej inovačnej infraštruktúry a poradenských služieb*

4.3 Inovácia v regióne Orava – Multifunkčný areál vodných športov na Oravskej priehrade

Inovácie sú v každej oblasti, tak aj v oblasti cestovného ruchu, nevyhnutnou podmienkou úspešného a dlhého fungovania. V prípade Multifunkčného areálu vodných športov možno hovoriť o produktovej inovácii, teda ide o zavedenie nového výrobku.

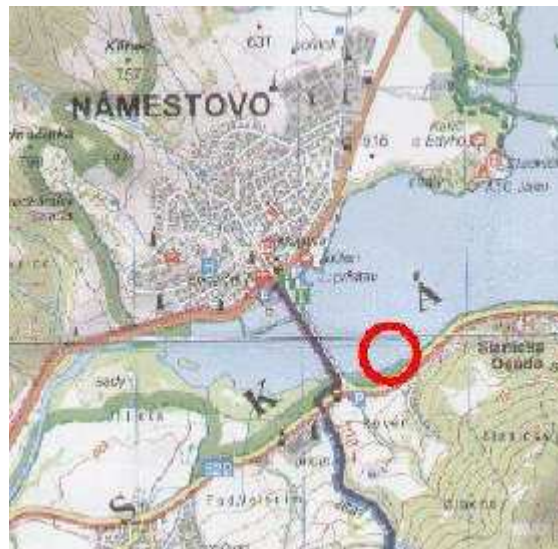
Popis a účel areálu

V meste Námestovo je v roku 2011 naplánovaná výstavba Multifunkčného areálu vodných športov s funkciami ubytovania, stravovania, športového a spoločenského využitia. Zároveň sa má stať strediskom s funkciou servisných a školiacich služieb pre letné a zimné športy. Hlavným zámerom tohto inovatívneho projektu je zvýšenie konkurencieschopnosti Oravského regiónu a predovšetkým zatriktívnenie a efektívne využitie vodného diela Oravská priehrada. Táto naša najväčšia vodná plocha je jednou z vyhľadávaných oblastí Slovenska na prevádzkovanie vodných športov, ako je člnkovanie, veslovanie či rybolov. Zároveň je dejiskom významných medzinárodných súťaží, ale kapacity a úroveň súčasných zariadení, najmä prístavov na Oravskej priehrade nie sú ani zďaleka porovnateľné s úrovňou zariadení na vodných plochách v Európe. K ďalším cieľom budúceho areálu môžeme zaradiť zvýšenie ponuky služieb v oblasti cestovného ruchu, posilnenie trhovej pozície či trvalo udržateľný rozvoj aktivít cestovného ruchu v regióne Orava.

Situovanie areálu

Navrhovaný areál je situovaný v katastrálnom území mesta Námestovo, 1 km od centra mesta (Obr. 6). Navrhnutý je v rekreačnom type krajiny na južnom brehu Oravskej priehrady v lesnom poraste okolo vodnej plochy priehrady. V okruhu 200 m sa nenachádza bytová výstavba. 300 m západne sa nachádza priemyselný areál a 250 m juhozápadne objekty individuálnej rekreácie. Areál je v súkromnom vlastníctve navrhovateľa a dopravne je napojený zo štátnej cesty č. II/520. Územie, kde má byť stavba realizovaná, sa

nachádza mimo poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Plánovaná výstavba svojou časťou okrajovo zasahuje do Chránenej krajinej oblasti Horná Orava a Chráneného vtáčieho územia Horná Orava. Na území sa nenachádzajú chránené stromy ani chránené pamiatky.

Obr. 6

Lokalita umiestnenia areálu

Zdroj: www.namestovo.sk, 2011

Mesto Námestovo, ako i región Orava, disponuje veľkým kultúrnym a hlavne rekreačným potenciálom, ktorý je vzhľadom na prírodné a civilizačné danosti tohto regiónu málo využívaný. Chýbajúca vyššia kultúrna a spoločenská vybavenosť obmedzuje efektívnejší rozvoj turizmu v tejto oblasti. Zámerom navrhovateľa je v dostupnej časti mesta ponúknuť a vybudovať moderné rekreačno – športové zariadenia v podobe multifunkčného areálu vodných športov, súčasťou ktorého bude tiež prístav pre jachty a malé člny, a v ktorom budú sústredené služby tohto charakteru v zóne mesta funkčne určenej pre rekreáciu a služby cestovného ruchu. Multifunkčný areál vodných športov bude umožňovať tiež kotvenie 80 – 100 lodí pri plávajúcich mólach s možnosťou pripojenia na elektrickú energiu a vodu, spúšťanie a dvíhanie plavidiel z vody, zimovanie lodí, kompletný servis či predaj príslušenstva náhradných dielov pre vodné športy. Každá dlhodobo zakotvená loď v chránenom a bezpečnom prístave zaručuje, že sa jeho majiteľ niekoľkokrát v sezóne na Oravu vráti. Svojim určením spĺňa areál požiadavky funkčného využitia a má prispieť k dotvoreniu kultivovaného prostredia určeného pre aktívny oddych s rešpektovaním prírodných hodnôt územia.

Cieľ a prínos projektu

Cieľom projektu je teda vybudovať areál s modernými zariadeniami, funkčne prispôsobený potrebám aktívneho trávenia voľného času v blízkej časti okresného mesta, nielen pre domácich, ale aj zahraničných návštevníkov. Súčasťou areálu bude:

- klubhotel,
- letné sprchy a sociálne zariadenia,
- servisná dielňa
- požičovňa športového výstroja,
- čistička odpadových vôd,
- plávajúce móla.,
- parkoviská.

Prínosom realizácie v socio-ekonomickej oblasti bude nielen vznik nových pracovných príležitostí, ale i zvýšenie podielu ponuky služieb v oblasti cestovného ruchu v okresnom meste. Prínosom z hľadiska zabezpečenia kvality životného prostredia bude nová environmentálna infraštruktúra s garanciou dodržiavania emisných limitov. Po realizácii projektu možno predpokladať aj zvýšenie príjmov mesta z odvodov od prevádzkovania zariadení cestovného ruchu. Využitie kultúrneho a prírodného potenciálu danej oblasti formou adresnej propagácie povedie k zlepšeniu obrazu celého regiónu ako regiónu cestovného ruchu a v konečnom dôsledku na základe individuálnych skúseností k zlepšeniu prístupu subjektov cestovného ruchu k turistom.

Za hlavné negatíva navrhovaného projektu sa považuje najmä zásah do lesného porastu, ktorý prináša trvalý úbytok drevinnej vegetácie a zásah do pobrežného biotopu stojatých vôd. Uvedené zásahy majú z hľadiska rozsahu navrhovanej činnosti, situovaniu lokality a významnosti malý dopad na ekologickú únosnosť širšieho územia.

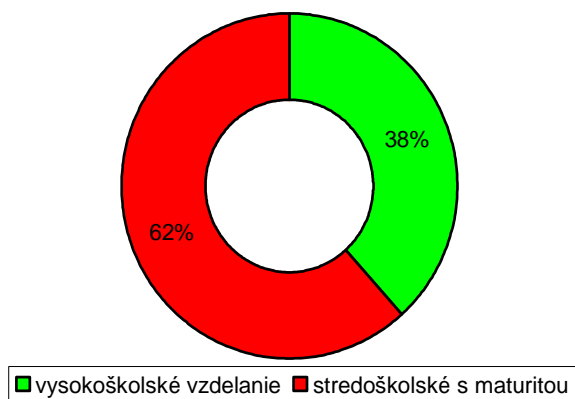
Realizácia projektu nesporne prispeje k modernizácii Oravskej priehrady a k zvýšeniu jej atraktívnosti a návštevnosti.

4.3.1 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Cieľom dotazníkového prieskumu bolo dať občanom a kompetentným osobám v meste Námestovo priestor na vyjadrenie názorov na výstavbu Multifunkčného areálu vodných športov. Prieskum bol realizovaný v období mesiaca január 2011. Vzor použitého dotazníka sa nachádza v prílohe č. 1.

4.3.2 Základné informácie o respondentoch

V prvej časti dotazníka sme zisťovali všeobecné údaje o respondentovi, ako sú pohlavie, úroveň vzdelania a súčasné pôsobenie. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 13 respondentov, z toho boli všetci muži. Piaty respondenti dosiahli vysokoškolské vzdelanie, osem z respondentov má stredoškolské vzdelanie s maturitou (Obr. 7).

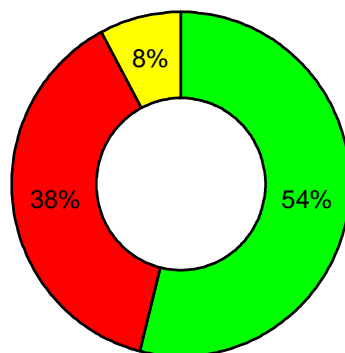

Obr. 7

Vzdelanostná štruktúra respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie, 2011

Sedem z oslovených respondentov je v súčasnosti poslancom mestského zastupiteľstva, päť respondentov je podnikateľom v regióne Orava, a jeden v súčasnosti už dôchodca (Obr.8).

■ poslanec mestského zastupiteľstva ■ podnikateľ v regióne Orava ■ dôchodca

Obr. 8

Pôsobenie respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie, 2011

4.3.3 Spolupráca partnerov

V ďalšej časti sme položili otázku týkajúcu sa záujmu o spoluprácu pri prevádzke areálu vodných športov. Respondenti, ktorí sú zástupcami obce, odpovedali všetci kladne. Neuviedli však konkrétne, o akú formu spolupráce by sa malo jednať.

Traja z opýtaných, ktorí uviedli že sú podnikateľmi v regióne Orava, sa vyjadrili záporne o spolupráci pri prevádzke areálu vodných športov, ďalší dvaja sa vyjadrili kladne. Jednalo by sa o spoluprácu vo forme kooperácie, teda dobrovoľnej spolupráce samostatných podnikov.

4.3.4 Výstavba multifunkčného areálu vodných športov

Tretia časť dotazníka je konkrétne zameraná na výstavbu Multifunkčného areálu vodných športov Námestovo – Predmostie. Respondenti mali možnosť posúdiť a diskutovať o tom, ako oni vnímajú jednotlivé vplyvy výstavby. K dispozícii mali hodnotenie od 1 do 5, kde 1 znamená najnižší vplyv, a 5 najvyšší – najvýznamnejší- vplyv na výstavbu. Respondenti mohli navyše uviesť svoje pripomienky, poznámky, prípadne námety. Túto možnosť však využila veľmi malá časť opýtaných. Na základe tohto prieskumu sme zostavili následovné tabuľkové a slovné vyhodnotenie prevládajúcich a najviac sa opakujúcich odpovedí.

PRÍRODNÉ FAKTORY

V tabuľke č. 4 na základe dotazníkového prieskumu uvádzame najviac sa opakujúce odpovede týkajúce sa prírodných faktorov ovplyvňujúcich výstavbu areálu. Ďalej sú uvedené názory získané od respondentov, ktoré sme zistili na základe interview – štruktúrovaného prístupu získavania názorov a postojov založeného na podklade dotazníka, ktorý mal charakter riadeného rozhovoru.

Tab. 4:

Prírodné faktory – výsledok dotazníkového prieskumu

INDIKÁTORY	HODNOTA				
	1	2	3	4	5
Prírodné faktory					
Prírodný potenciál územia					x
Polohový potenciál územia					x
Vplyv na ostatné prírodné zdroje				x	
Zaťaženie územia počas výstavby			x		
Vplyv na kvalitu vody				x	
Vyrušovanie živočíchov			x		
Únik nebezpečných látok z vodných plavidiel			x		

Zdroj: vlastné spracovanie

❖ Prírodný potenciál územia

- vyplýva z využívania prírodných zdrojov (obnoviteľných i neobnoviteľných) a hospodárskeho využitia územia, ekologickej stability a ochrany cenných častí prírodného prostredia,
- región Orava disponuje dostatkom kvalitných vôd, nenarušenými lesmi, zaujímavým reliéfom, či osobitnou faunou a flórou a tak má dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu,
- dotazníkový prieskum ukázal, že dané územie má veľmi vysoký prírodný potenciál, areál vodných športov si vyžaduje blízkosť vodnej nádrže Orava, čím územie túto podmienku spĺňa.

❖ **Polohový potenciál územia**

- potenciál územia vyplývajúci z jeho polohy, zahŕňajúci dobré dopravné napojenie
- umiestnenie areálu vodných športov je zvolené vhodne, územie je napojené na štátnu cestu II/520 smer Námestovo – Tvrdošín.

❖ **Vplyv na ostatné prírodné zdroje**

- vplyv na ovzdušie, pôdu, biotu,
- plánovaná výstavba svojo časťou okrajovo zasahuje do CHKO Horná Orava a do Chráneného vtáčieho územia Horná Orava, na území sa však nenachádzajú žiadne chránené stromy ani chránené pamiatky,
- na ploche určenej k realizácii stavby alebo blízkom okolí sa nenachádzajú ekologicky významné biotopy,
- príprava územia vyžaduje odstránenie časti lesného porastu na ploche 6019 m² a zemné práce,
- v etape výstavby je možné zhoršenie kvality ovzdušia v dotknutom území a jeho blízkom okolí, spôsobené zvýšenou intenzitou dopravy a zvýšenou prašnosťou zo stavebných prác

❖ **Zaťaženie územia počas výstavby**

- proces stavebných prác je predpokladaný na 18 mesiacov, pričom najväčšie zaťaženie sa viaže na prvú etapu stavebných prác – výrub lesného porastu, výkop stavebnej jamy, prehĺbenie dna prístavu budovanie hrádze, dovoz stavebného materiálu a technologických zariadení,
- činnosti môžu produkovať hluk, prašnosť, emisie z dopravy a strojných zariadení či dočasné znečistenie vody.

❖ **Vplyv na kvalitu vody**

- pri štandardnom režime vykonávania stavebných prác by nemalo dôjsť k nepriaznivému vplyvu na kvalitu podzemných vôd,
- prehĺbenie dna prístavu v pobrežnej plytkej časti Oravskej priehrady môže spôsobiť krátkodobé znečistenie vôd zakalením,
- samotná prevádzka areálu vodných športov nebude predstavovať významnejšie nebezpečenstvo pre kvalitu povrchových a podzemných vôd.

❖ **Vyrušovanie živočíchov**

- nakoľko je zastúpenie druhov v danom území ovplyvnené postupujúcou urbanizáciou a rekreačným využívaním krajinného priestoru, vyskytujú sa tu prevažne také druhy živočíchov, ktoré tolerujú prítomnosť človeka,
- je možné predpokladať úbytok potravinovej základne živočíchov a ich vyrušovanie.

❖ **Únik nebezpečných látok z vodných plavidiel**

- prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami samostatne alebo v kombinácii môžu spôsobiť ohrozenie zdravia, prírody alebo majetku,
- z hľadiska prevádzkovania prístavu bude potrebné dôsledne sledovať technický stav motorových vodných plavidiel

SOCIO-EKONOMICKÉ FAKTORY

V tabuľke č. 5 sú uvedené socio-ekonomické faktory, ktoré majú vplyv na výstavbu areálu vodných športov.

Tab. 5:

Socio-ekonomické faktory – výsledok dotazníkového prieskumu

INDIKÁTORY	HODNOTA				
	1	2	3	4	5
Socio-ekonomické faktory					
Vznik nových pracovných príležitostí			x		
Stabilita pre pracovné pozície			x		
Prílev turistov zo Slovenska i zahraničia				x	
Zvýšenie príjmov mesta		x			
Zvýšenie ponuky služieb v oblasti CR				x	
Využitie rozvojových cezhranič. programov			x		

Zdroj: vlastné spracovanie

❖ **Vznik nových pracovných príležitostí**

- cieľom výstavby je vybudovať multifunkčný areál vodných športov s funkciami

ubytovania, stravovania, športového a spoločenského využitia, čo si vyžaduje nábor pracovných síl,

- uplatnenie nájdu hlavne absolventi škôl zameraných na cestovný ruch či gastronómiu, od pracovníkov sa budú vyžadovať predovšetkým univerzálne zručnosti a nie vysoká úroveň kvalifikácie,
- areál ma teda vysoký vplyv na vznik nových pracovných príležitostí v regióne.

❖ **Stabilita pre pracovné pozície**

- areál vodných športov má byť zameraný predovšetkým na letnú sezónu, s cieľom zvýšiť ponuku služieb v oblasti cestovného ruchu v regióne Oravy s dôrazom na vodné športy,
- súčasťou areálu má byť aj klubhotel, ktorý dokáže pritiahnúť turistov aj počas zimnej sezóny,
- stabilita pracovných miest však nie je veľmi vysoká, nakoľko letná sezóna si vyžaduje určite viac pracovných pozícií ako sezóna zimná.

❖ **Prílev turistov zo Slovenska a zahraničia**

- atraktívne prostredie Oravskej priehrady a rôznorodé vodné športy prilákajú nielen domácich obyvateľov a turistov zo Slovenska, ale aj návštevníkov zo zahraničia, predovšetkým občanov Poľskej republiky.

❖ **Zvýšenie príjmov mesta**

- respondenti zhodnotili zvýšenie príjmov mesta pomerne nízkou hodnotou, nakoľko areál vodných športov a pozemok pod ním je v súkromnom vlastníctve súkromnej spoločnosti,
- pre mesto vznikne príjem predovšetkým z turistických poplatkov a z dane z ubytovania (sadzba z dane za osobu a 1 prenocovanie je 0,33 € vo všetkých ubytovacích zariadeniach), z odvodov z prevádzkovania zariadenia.

❖ **Zvýšenie ponuky služieb v cestovnom ruchu**

- mesto Námestovo má vďaka Oravskej priehrade a strategickej pozícii v blízkosti poľských hraníc výborné predpoklady na rozvoj turizmu,
- okolie Oravskej priehrady však čoraz viac dopláca na chýbajúcu sieť najzákladnejších služieb, ktoré sú pre akýkoľvek rozvoj cestovného ruchu nevyhnutné,
- preto vybudovanie areálu vodných športov respondenti považujú nielen pre samotné mesto, ale aj pre celý región Orava za veľký prínos.

❖ Využitie rozvojových cezhraničných prostriedkov

- stavba mala byť realizovaná z prostriedkov Európskej únie, bohužiaľ v poslednej chvíli sa nepodarili tieto prostriedky zabezpečiť, takže investor sa rozhodol, že bude realizovať túto stavbu zo svojich prostriedkov.

OSTATNÉ FAKTORY

V tabuľke č. 6 sú uvedené všetky ostatné faktory vplyvajúce na výstavbu areálu.

Tab. 6:

Ostatné faktory – výsledok dotazníkového prieskumu

INDIKÁTORY	HODNOTA				
	1	2	3	4	5
Ostatné faktory					
Význam pre región				x	
Vplyv sezónnosti cestovného ruchu				x	
Zvýšenie atraktivity regiónu				x	
Zvýšenie turistickej kapacity				x	
Zlepšenie obrazu celého regiónu				x	
Využitie priestoru na rekreáciu				x	
Rozvojové podmienky na Or. priehrade				x	
Zaťaženie ciest (poškodzovanie)			x		

Zdroj: vlastné spracovanie

❖ Význam pre región

- podľa všetkých respondentov bude mať areál vodných športov veľký význam pre región, nielen ekonomický, ale aj sociálny,
- môže ovplyvniť tvorbu nových pracovných príležitostí a tým ovplyvniť zárobkovú situáciu miestneho obyvateľstva, zvýšiť návštevnosť regiónu či spropagovať oblasť Oravskej priehrady,
- pre región bude nový areál vodných športov znamenať aj rozvoj návšazných činností miestneho trhu, návštevníci nebudú využívať výlučne len služby ponúkané v tomto

areáli, ale aj služby obchodné, bankové, zmenárenské, telekomunikačné či stravovacie.

❖ **Vplyv sezónnosti cestovného ruchu**

- sezónnosť cestovného ruchu je pre areál vodných športov rizikovým faktorom,
- vodná nádrž Oravská priehrada predstavuje rozhodujúci lokalizačný činiteľ pre rozvoj sezónneho cestovného ruchu,
- letná turistická sezóna na Oravskej priehrade je pomerne krátka, začína koncom mája a trvá do septembra, zimná sezóna na Orave trvá približne od decembra do januára, obdobie medzi nimi, tzv. medzisezóna v jesenných a jarných mesiacoch sa vyznačuje nízkou návštevnosťou a nízkym cestovným ruchom, a nedostatkom atrakcií mimo letného obdobia,
- pre zabránenie vplyvu sezónnosti ako nepriaznivého faktora musí byť snahou areálu vykryť hluché miesta počas mimosezóny, kedy by mohlo zariadenie slúžiť na relaxačné pobyty, spoločenské podujatia, firemné objednávky, školenia, kurzy, cykloturistiku a turistiku, v zimnom období zas prírodné podmienky vytvoria ideálne podmienky na lyžiarsku turistiku.

❖ **Zvýšenie atraktivity regiónu**

- výstavba areálu vodných športov bude pre oblasť Oravskej priehrady jednoznačne významným a pozitívnym prínosom, nakoľko v dnešnej dobe v riešenej oblasti absentuje akékoľvek stredisko vodných športov či prístav lodí s vyššou kapacitou, ktoré by spĺňali medzinárodný štandard v rámci cestovného ruchu.

❖ **Zvýšenie turistickej kapacity**

- klubhotel prispeje k zvýšeniu ubytovacej kapacity o 46 lôžok.

❖ **Zlepšenie obrazu celého regiónu**

- imidž regiónu je v konečnom dôsledku tvorený postojmi a názormi návštevníkov, región by sa mal snažiť vytvoriť si pozitívny imidž a dobré meno,
- areál vodných športov predstavuje teda zlepšenie obrazu celého regiónu ako regiónu cestovného ruchu.

❖ **Využitie priestoru na rekreáciu**

- Oravská priehrada a jej okolie poskytuje priestor nielen na rekreáciu, ale aj vodné športy či rybolov,
- využitie daného rekreačného priestoru tiež ponúka ďalšie rôznorodé možnosti, od

oddychu a trávenia voľného času, cez prechádzky, šport až po organizovanie najrôznejších podujatí.

❖ **Rozvojové podmienky na Oravskej priehrade**

- základom pre rozvoj cestovného ruchu v oblasti Námestova je okrem prítomného prírodného prostredia predovšetkým Oravská priehrada,
- jej vybudovaním narástol význam rozvoja ubytovacích, stravovacích a ďalších služieb cestovného ruchu, v priebehu času sa vybuďovalo niekoľko hotelov, penziónov, kempingov a reštaurácií,
- k službám, ktoré zabezpečuje Oravská priehrada patrí aj preprava ľudí loďou po vodách priehrady a to umožňuje návštevníkom navštíviť Slanický ostrov umenia,
- oblasť Oravskej priehrady má stále predpoklady pre ďalší rozvoj cestovného ruchu, hľadanie nových príležitostí a ich realizáciu.

❖ **Zaťaženie ciest (poškodzovanie)**

- v čase výstavby je možné predpokladať mierne zvýšenie zaťaženia štátnej cesty II/520 Námestovo – lokalita Predmostie,
- v čase prevádzky areálu vodných športov sa však nepredpokladá zaťažovanie ani poškodenie dopravných ciest.

4.3.5 SWOT analýza

Na základe predchádzajúceho vyhodnotenia dotazníka a názorov respondentov sme zostavili SWOT analýzu Multifunkčného areálu vodných športov, kde sme sa snažili vybrať 6 základných a v dotazníku najviac opakovaných silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození.

Analýzou silných a slabých stránok sledujeme areál z hľadiska vnútorných faktorov a odhaľujeme, čo je na ňom pozitívne a negatívne.

Analýza príležitostí a ohrození sa zameriava na budúci rozvoj areálu z hľadiska vonkajších faktorov, určuje možnosti rozvoja a riziká, s ktorými treba rátať. Príležitosťou areálu je akýkoľvek pozitívny trend, ktorý môže byť impulzom pre ďalší rozvoj oblasti. Ohrozením sú akékoľvek nevýhodné trendy a smery vývoja na miestnej, regionálnej, národnej či celosvetovej úrovni, ktoré areál v negatívnom smere ovplyvňujú.

Tab. 7:
SWOT-analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • vysoký polohový a prírodný potenciál územia • rešpektovanie prírodných hodnôt územia • dotvorenie kultivovaného prostredia • dobré rozvojové podmienky na Oravskej priehrade • areál funkčne prispôsobený aktívnemu tráveniu voľného času • zvýšenie ponuky služieb v oblasti s dôrazom na vodné športy 	<ul style="list-style-type: none"> • úbytok drevinnej vegetácie • trvalý úbytok lesných pozemkov • zásah do reliéfu • zásah do pobrežného biotopu stojatých vôd • sezónnosť cestovného ruchu • investor a realizátor stavby sa musí spoľahnúť len na vlastné zdroje, nakoľko nebol podporený štrukturálnym fondom EÚ
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • zvýšenie kvality ponúkaných služieb CR • zvýšenie konkurenčnej schopnosti areálu • zvýšenie atraktivity regiónu • zvýšenie turistickej kapacity • tvorba nových pracovných príležitostí • zlepšenie životného prostredia- čistota okolia a ochrana vodnej plochy 	<ul style="list-style-type: none"> • dopady ekonomickej krízy • nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie a údržbu • nezáujem domácich obyvateľov a rekreantov • rastúca konkurencia na trhu CR • absencia kooperácie medzi podnikateľmi navzájom • ovplyvnenie kvality vody, ovzdušia a vyrušovanie živočíchov počas výstavby

Zdroj: vlastné spracovanie

4.4 Inovácia v regióne Orava –podujatie „Deň Oravského mora“

S cieľom zvýšiť povedomie o Oravskej priehrade a obnoviť jej zašlú slávu sme sa rozhodli vypracovať návrh inovácie vo forme marketingového plánu produktu obce s názvom „Deň Oravského mora“. Ide o produktovú inováciu, teda o zavedenie novej služby na trh. Inovácie služieb sú témou, o ktorú čoraz viac rastie záujem. Toto podujatie by mohlo neskôr súčasne prezentovať turistom aj domácim obyvateľom nový Multifunkčný areál vodných športov na Oravskej priehrade.

Námestovo – turistické centrum hornej Oravy, situované v malebnom prostredí, má vďaka netradičnej polohe na brehu Oravskej priehrady a strategickej pozícii v blízkosti poľských hraníc výborné predpoklady na rozvoj turizmu. Nielen vďaka Oravskej priehrade sa rado hrdí prívlastkom „turistické mesto“. Viaceré jeho prírodné krásy by sa pri premyslenom a cielenom prístupe samosprávy dali neuveriteľne zúročiť. To je však len teória a prax je bohužiaľ iná. Oravská priehrada už dávno nie je tým čím bývala. Hlavne v minulosti prichádzalo množstvo turistov, ktorí sa tu radi vracali. Situácia sa však zmenila. Turisti sú dnes náročnejší a za porovnateľnú sumu môžu dostať vo väčšine turistických stredísk oveľa viac. Mať iba priehradu zďaleka nestačí. Jej okolie čoraz viac dopláca na chýbajúcu sieť najzákladnejších služieb, ktoré sú pre akýkoľvek rozvoj cestovného ruchu nevyhnutné. Mesto by malo mať pripravené nástroje, ktoré povedú k skvalitneniu služieb a prilákaniu turistov. Jedným z nástrojov môže byť nové inovatívne podujatie s názvom „Deň Oravského mora“.

4.4.1 Stanovenie účelu marketingového plánu

Účelom marketingového plánu je v prvom rade snaha obnoviť zašlú slávu „oravského mora“. To znamená spropagovať nielen domácim obyvateľom, ako je možné využívať Oravskú priehradu na rekreáciu či šport, ale tiež rozšíriť povedomie návštevníkov o tejto atraktívnej oblasti. Tento účel bude dosiahnutý usporiadaním jednodňového kultúrno-športového podujatia s názvom „Deň oravského mora“. Toto podujatie prispeje nielen k rozvoju cestovného ruchu , ale pomôže budovať aj pozitívny imidž mesta a rekreačnej oblasti.

4.4.2 Profil obce

Poloha:

Mesto Námestovo so svojím katastrálnym územím spadá pod územie Žilinského samosprávneho kraja, ktorý je svojou rozlohou tretím najväčším krajom Slovenskej republiky. Katastrálne územie Námestova sa nachádza na severozápade Slovenska. Rozloha mesta je podľa geodézie 4447 ha. Kataster sa podľa správneho členenia skladá z troch častí: Námestovo, Slanica a námestovské Pilsko.

Doprava:

Doprava v meste je riešená ako cestná doprava, doteraz tu nie je vybudovaná železničná trať ani žiadne letisko. Cez mesto prechádza štátna cesta I. triedy s významom spojenia Oravy s Poľskou republikou cez hraničný prechod v Oravskej Polhore. Na území mesta sa nachádza 26 km miestnych komunikácií, ktoré sú v celej dĺžke so spevneným asfaltovým povrchom, 22,5 km asfaltových chodníkov a 2 mosty.

Samospráva:

Základnými orgánmi mesta Námestovo sú mestské zastupiteľstvo a primátor mesta. Primátor je predstaveným mesta a najvyšším výkonným orgánom mesta. Je štatutárnym orgánom mesta v majetkoprávných vzťahoch mesta a pracovnoprávných vzťahoch pracovníkov mesta, v administratívnych vzťahoch je správnym orgánom. Mestské zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor Námestova, zložený z 13 poslancov. Mestské zastupiteľstvo zriaďuje tieto stále komisie:

- komisia sociálna, bytová a zdravotná,
- komisia pre mládež, vzdelávanie a kultúru,
- komisia pre telovýchovu a šport,
- komisia pre podnikanie, cestovný ruch, regionálny rozvoj a služby,
- komisia pre verejný poriadok, dopravu a technickú činnosť v meste,
- komisia pre rozpočet a financie,
- komisia pôdohospodárska,
- komisia výstavby a ochrany životného prostredia,
- komisia pre legislatívu, samosprávu, kontrolu a dražbu. .

Mestské zastupiteľstvo môže podľa potreby zriaďovať ďalšie stále alebo poradné komisie.

Ekonomický potenciál

Rozvoj pracovných príležitostí a vývoj situácie na trhu práce v regióne je prepojený s výkonnosťou slovenského hospodárstva. Pre hospodársky potenciál regiónu je charakteristická jeho priemyselno-poľnohospodárska základňa.

V okrese Námestovo bolo k 31.12. 2009 registrovaných 6 302 fyzických a 773 právnických osôb. Z uvedeného počtu bolo 60% podnikov zameraných na tvorbu zisku a 40% neziskových inštitúcií. Strategickými zamestnávateľmi mesta Námestovo sú nasledovní zamestnávateľia:

- JOHNSON CONTROLOS, s.r.o., Námestovo (výroba automobilových interiérov),
- COOP Jednota, Námestovo, SD (obchodná činnosť),
- ZŤS Strojárne, a.s., Námestovo (strojárenská výroba),
- MBM-STAV, s.r.o., Námestovo (stavebníctvo),
- MAKYTA Púchov, a.s., prevádzka Námestovo (výroba dámskej konfekcie).

4.4.3 Zaangažovanie zainteresovaných

V dôsledku realizácie marketingového plánu produktu obce je nutné vytvoriť realizačný tím, ktorý bude zodpovedať za prípravu a celý priebeh podujatia „Deň oravského mora“, a bude vykonávať vecnú a časovú kontrolu. Realizačný tím bude taktiež zohrávať dôležitú úlohu pri riešení nepredvídaných okolností, ktoré by mohli ohroziť realizáciu marketingového plánu.

Realizačný tím zodpovedný za realizáciu marketingového plánu:

- Realizátorom celého projektu je mesto Námestovo, hlavným koordinátorom spolupráce všetkých členov realizačného tímu je starosta obce.
- Za organizáciu a propagáciu kultúrno-športového podujatia a jeho aktivít je zodpovedná Komisia pre podnikanie, cestovný ruch, regionálny rozvoj a služby v spolupráci s Informačným centrom Námestovo.
- Zodpovednosť za finančné plnenie marketingového plánu nesie Komisia pre rozpočet a financie.
- Hlavný kontrolór je poverený priebežnou kontrolou dodržiavania vecných i časových termínov aktivít spojených s realizáciou projektu a celkovou kontrolou projektu.
- Ďalšími subjektami zapojenými do realizácie marketingového plánu sú Oravská galéria, ktorá povolí vstup na Slanický ostrov umenia a zabezpečí premávanie turistickej lode

„OG Slanica“ počas celého dňa, CVC Maják, ktoré pripraví s divadelným krúžkom program, požičovňa Lagúna, ktorá bude zapožičiavať počas celého dňa vodné bicykle zdarma a spoločnosť Extrem Sports, ktorá pripraví ukážky adrenalínových športov na Oravskej priehrade.

4.4.4 Analýza produktu obce

Produktom obce je inovatívne kultúrno-športové podujatie „Deň oravského mora“, naplánované na poslednú júnovú sobotu – 25.6.2011 – kedy sa začína aj otvorenie letnej sezóny v tejto oblasti. Hlavným cieľom podujatia je v prvom rade oživiť zašlú slávu Oravskej priehrady, spropagovať aktivity voľného času, ktoré sa v tomto atraktívnom prostredí dajú realizovať, a v konečnom dôsledku dosiahnuť lepší rozvoj cestovného ruchu a prilákanie väčšieho počtu turistov v priebehu letnej sezóny. Podujatie by bolo realizované prvý rok, a v prípade úspechu a záujmu by sa opakovalo každoročne. Snahou je, aby bol tento deň v povedomí občanov spájaný ako podujatie, ktorým sa otvára letná sezóna na Oravskej priehrade.

4.4.5 Analýza potrieb a očakávaní cieľových skupín

Kultúrno-športové podujatie „Deň Oravského mora“ je určené širokému okruhu zákazníkov. Najväčšou cieľovou skupinou sú obyvatelia mesta Námestovo a jeho okolia. Predstavujú primárny sektor, pre ktorým je produkt určený. Ďalším segmentom trhu sú návštevníci z iných miest a obcí Slovenska či zahraničia (Česi, Poliaci).

Všetky cieľové skupiny majú počas tohto dňa jedinečnú možnosť príjemne stráviť voľný čas a zároveň sa dozvedieť, ako je možné aktívne využívať vody Oravskej priehrady, relaxovať a oddychovať v tomto prostredí.

4.4.6 Analýza vonkajšieho a vnútorného prostredia

Pri analýze východiskového stavu treba venovať pozornosť analýze vonkajšieho a vnútorného prostredia v konkurenčnom prostredí. Analýza umožňuje formulovanie cieľov a nástrojov na ich dosiahnutie v rámci marketingového plánu.

Analýza vonkajšieho prostredia:

Vonkajšie prostredie tvorí politické, demografické, technologické a ekologické prostredie. Hlavné faktory makroprostredia sú dané a my ich nemôžeme ovplyvniť. Problémom je napríklad migrácia mladých obyvateľov z mesta do väčších miest. Miera odchodu však nie je taká veľká, aby bola ohrozená tvorba a udržiavanie aktivít pre trávenie voľného času. Na druhej strane pozitívnym vplyvom z vonkajšieho prostredia je kladný prístup štátu a regiónu k rozvoju aktivít v oblasti využívania voľného času. Hrozbou môže byť dlhodobý nepriaznivý vývoj ekonomickej situácie, čoho dôsledkom bude menší prílev turistov do regiónu a teda aj menší počet záujemcov o ponúkaný produkt.

Analýza vnútorného prostredia:

Mikroprostredie je tvorené najmä vnútornými vzťahmi v obci, ich vzájomným ovplyvňovaním. V meste Námestovo je priaznivá situácia pre organizovanie aktivít rôzneho druhu. Mesto disponuje mnohými pamiatkami kultúrneho a historického významu, ktoré sú situované v atraktívnom prostredí. Prostredníctvom realizácie tohto projektu chce mesto Námestovo rozšíriť povedomie nielen občanov, ale aj iných návštevníkov, o prírodnej kráse akou je Oravská priehrada, a o možnostiach jej využitia. Mesto je dostatočne pripravené na vytváranie spoločenských, kultúrnych a športových aktivít. V meste existuje početná skupina dobrovoľníkov, ktorí sa aktívne zapájajú do diania v obci.

4.4.7 Analýza trhu a konkurencie

Analýza konkurencie by mala byť východiskom marketingového plánovacieho procesu, pričom pozornosť by mala byť venovaná cieľom každého konkurenta, jeho zdrojom a konkurenčnej pozícii, ako aj jednotlivým elementom marketingového mixu.

V meste sa na amfiteátri pri Oravskej priehrade realizujú viaceré podujatia zamerané pre rôzne vekové skupiny, ako napr. Námestovský dychfest určený starším vekovým kategóriám, každoročne organizovaný festival Verím Pane, či podujatie Bambiriáda určené pre tých najmenších. Našou konkurenčnou výhodou oproti týmto podujatiam je zameranie „Dňa oravského mora“ konkrétne na Oravskú priehradu a športové aktivity, ktoré sa tu dajú vykonávať a budú tu prezentované.

4.4.8 Marketingové ciele

Krátkodobé ciele:

- pritiahnúť pozornosť domácich obyvateľov,
- pritiahnúť pozornosť návštevníkov z iných miest a obcí,
- intenzívne propagovať mesto Námestovo a Oravskú priehradu,
- zabezpečiť návštevníkom podujatia príjemný pobyt v atraktívnom prostredí so športovým a kultúrnym vyžitím,
- aktivizovať podnikateľské subjekty pôsobiace v cestovnom ruchu.

Dlhodobé ciele:

- aktívne a efektívne využívanie voľného času na Oravskej priehrade,
- pritiahnutie dlhodobej pozornosti domácich obyvateľov aj iných návštevníkov,
- dosiahnuť zvýšenie záujmu obyvateľov a návštevníkov o Oravskú priehradu,
- rozvoj cestovného ruchu v tejto oblasti,
- zintenzívniť spoluprácu so záujmovými organizáciami a miestnymi podnikateľmi.

4.4.9 Popis stratégie /produkt, cena, propagácia, dostupnosť/

Marketingový mix je súbor marketingových nástrojov (produkt, cena, propagácia, dostupnosť), ktoré sa využívajú k tomu, aby sa dosiahla požadovaná odozva na cieľovom trhu.

Produkt:

Produktom je mestom organizované kultúrno-športové podujatie s názvom „Deň oravského mora“. Jednodňové podujatie bude plné zábavy, športových atrakcií, hier a hudby. Plán sa zameriava najmä na 2 čiastkové problémy:

- oživenie zašlej slávy Oravskej priehrady,
- dosiahnuť zvýšený záujem o túto atraktívnu oblasť a s tým spojený rozvoj cestovného ruchu.

Popis produktu:

- ❖ Podujatie „Deň Oravského mora“ sa začne dňa 25.6.2011 už o 9.00 hod priamo na nábřeží Oravskej priehrady v priestoroch amfiteátra.
- ❖ Slávnostne ho otvorí primátor mesta Námestovo.
- ❖ Od 10.00 hod začne každú celú hodinu premávať zdarma vyhliadková loď na Slanický ostrov umenia, kde bude pripravená krátka prehliadka zachovaného kostola.
- ❖ Počas celého dňa budú mať návštevníci možnosť zapožičať si vodný bicykel zdarma maximálne na 45 minút.
- ❖ O 14.00 hod spoločnosť Extrem Sports predvedie ukážky extrémnych športov na vode – waterball, waterjump, windsurfing, vodné skútre, vodné koleso atď.
- ❖ Po tejto prezentácii budú mať možnosť tí najodvážnejší vyskúšať si tieto aktivity.
- ❖ Počas celého dňa sú pripravené súťaže pre deti, tvorivé dielne a pódiové vystúpenia, ktoré má na starosti CVČ Maják.
- ❖ O zábavu a dobrú hudbu sa postará oravská skupina Modul, ktorá vystúpi o 17.00 hod.
- ❖ Na občerstvenie budú pripravené 2 stánky s nápojmi a miestnymi regionálnymi špecialitami.

Cena:

Podujatie „Deň Oravské mora“ bude financované predovšetkým z vlastných zdrojov mesta Námestovo, ako aj z príspevkov dobrovoľných sponzorov. Účasť na podujatí je zdarma.

Na propagáciu podujatia – letáky, plagáty billboard, články v časopisoch a na webe je určených 600 €. Táto suma zahŕňa:

- letáky: 1500 ks x 0,30 € = 450 €,
- plagáty: 100 ks x 0,70 € = 70 €,
- billboard: 50 €,
- propagácia v miestnych a regionálnych periodikách: 30 €,
- reklama na internetovej stránke a v mestských novinách sa uskutoční v rámci pravidelnej aktualizácie a pravidelného vydávania preto nie je potrebné tuto cenu stanoviť jednorázovo a bude platená z rozpočtu mesta určenými prostriedkami na túto oblasť.

Na samotné podujatie – zabezpečenie stánkov s občerstvením, vystúpenie hudobnej skupiny, tvorivé dielne a detské hry, premávanie vyhliadkovej lode a zapožičiavanie

bicyklov počas celého dňa – je vyčlenených 900 €. Táto suma zahŕňa:

- honorár pre účinkujúcu skupinu 200 €,
- honorár pre spoločnosť Extrem Sports 200 €,
- zapožičanie lode OG Slanica 300 €,
- zvuková technika 100 €,
- príprava miesta konania 100 €.

Celková cena podujatia je 1 500 €, z toho 800 € je určených z vlastných zdrojov mesta Námestovo, a 700 € tvoria príspevky dobrovoľných sponzorov.

Propagácia:

Návštevnosť a záujem obyvateľstva na podujatí „Deň oravského mora“ sa docielu zvýšením informovanosti cieľovej skupiny prostredníctvom nasledovných foriem:

- propagácia v miestnych a regionálnych periodikách (Naša Orava, Oravsko),
- tlačaná propagačná brožúra a letáky (1500 kusov) distribuované do jednotlivých domácností v meste,
- plagáty v mestách a obciach okresu Námestovo, Tvrdošín, Dolný Kubín a v mestách Čadca a Žilina,
- prezentácia prostredníctvom informačných tabúl a vývesiek v okrese Námestovo,
- billboard umiestnený pred vstupom do mesta Námestovo,
- webová stránka mesta – oznam 2 mesiace pred podujatím a týždeň pred tým spustené odpočítavanie dní, hodín minút do podujatia,
- vyhlásenie v miestnom rozhlase a v rozhlase obcí okresu Námestovo – základné informácie o cieľoch, účele, programe podujatia, vyhlásenie 1 týždeň pred podujatím a v deň podujatia.

Dostupnosť:

Mesto má potenciál ťažiť zo svojej polohy a blízkosti Oravskej priehrady. Okres Námestovo susedí s Poľskou republikou zo severnej strany, a s okresmi Tvrdošín a Dolný Kubín.

4.4.10 Plány činností

Plán činností predstavuje súbor úloh a metód, pomocou ktorých je možné dosiahnuť cieľ. Plány sú uvedené v tabuľke č. 4.

Tab. 8:

Plány činností

Mesiac	Zodpovedné osoby	marec	apríl	máj	jún	júl
Aktivita						
Zostavenie realizačného tímu	Mesto Námestovo	2011				
Zostavenie finančného plánu, vyčlenenie prostriedkov	Komisia pre rozpočet a financie,	2011				
Oslovenie dobrovoľníkov a zainteresovaných subjektov	Komisia pre podnikanie, CR, regionálny rozvoj a služby		2011			
Príprava propagačných materiálov	Komisia pre podnikanie, CR, regi. rozvoj a služby, ICN		2011			
Propagácia podujatia	Komisia pre podnikanie, CR, regionálny rozvoj a služby			2011		
Samotná realizácia podujatia	Všetky zainteresované subjekty				2011	
Monitorovanie a hodnotenie	Hlavný kontrolór					2011

Zdroj: vlastné spracovanie

4.4.11 Spôsob hodnotenia podujatia

Aby sme mohli sledovať, ako projekt napreduje, treba naplánovať spôsob, akým budeme zhromažďovať informácie o priebehu prác a podujatí. Vyhodnotenie nám umožní uvedomiť si, či podujatie dosahuje predpokladané výsledky a či približuje realizáciu predvídaných cieľom.

Marketingový plán sa bude hodnotiť prostredníctvom nasledovných indikátorov:

- počet domácich návštevníkov (v prvom roku a nárast v nasledujúcom roku),
- počet návštevníkov z okolia (v prvom roku a nárast v nasledujúcom roku),
- počet zahraničných návštevníkov (v prvom roku a nárast v nasledujúcom roku),
- počet vydaných propagačných brožúr (v prvom roku a nárast v nasledujúcom roku).

4.4.12 Nepredvídané okolnosti

Medzi nepredvídané okolnosti je možné zaradiť nasledovné.

- *Problém v distribúcii propagačných brožúr:* zabezpečenie zodpovedných osôb pre distribúciu.
- *Nepriaznivé počasie:* v prípade nepriaznivého počasia bude minimálne 2 hodiny pred začatím podujatia oznam na www stránke mesta o tom, že podujatie sa z tohto dôvodu nekoná.
- *Zlyhanie pri zabezpečení financií zo súkromných zdrojov:* skoré oslovenie sponzorov, aby sa zabránilo zlyhaniu.

4.5 Návrh opatrení

Regionálna inovačná stratégia Žilinského regiónu dáva do pozornosti inovácie, ako hlavný rozvojový faktor ekonomiky regiónu. Jej poslaním je zlepšiť prostredie v Žilinskom samosprávnom kraji a v jeho regiónoch. Aj cieľom regiónu Orava je vytvoriť prostredie podporujúce regionálny inovačný potenciál a prostredie pre využívanie prírodných zdrojov pre inovácie.

V regióne Orava je možné využiť tieto silné stránky regiónu pre inovácie:

- kvalitné prírodné prostredie vhodné pre zdravý život a rôzne formy cestovného ruchu,
- súčasťou regiónu je veľká vodná plocha – Oravská priehrada,
- výdatné zdroje geotermálnej vody využiteľnej nielen na turistické účely,

-
- vhodné klimatické podmienky predovšetkým v jarnom, jesennom a zimnom období na turistiku,
 - čistá a zachovaná príroda na celom území, ale predovšetkým v chránenej krajinnej oblasti Horná Orava,
 - obrovské množstvo drevnej hmoty dostupnej a využiteľnej na rôzne účely.

Jednými z mnohých možností využitia prírodných zdrojov Oravy pre inovácie by sa mohli stať:

- možnosti využitia hydropotenciálu na zvýšenie výroby elektrickej energie,
- využitie vhodných lokalít Oravy s pomerne dobrými veternými podmienkami na výstavbu veterných elektrární,
- využitie geotermálnej vody predstavujúcej bohatý zdroj energie,
- využitie kyslých a chudobných pôd na pestovanie drobného ovocia ako sú čučoriedky a brusnice.

V oblasti cestovného ruchu, ktorý patrí medzi odvetvia s najväčším inovačným potenciálom by bolo možné navrhnúť niekoľko zaujímavých nápadov rozpracovaných na netradičné produkty:

- využitie existujúcich prírodných zdrojov a podmienok (lesy, vodné plochy) pre alternatívne formy športovej rekreácie, napríklad športový rybolov, rekreačný rybolov, komerčné poľovníctvo,
- vybudovanie siete cyklotrás a ich úprava na zimné bežkárске trate,
- obnova bývalých kúpeľov Slaná voda.

Jednou z hlavných bariér inovatívnosti regiónu Orava sú finančné bariéry ako obmedzený prístup k financiám či nedostatok kapitálu. Na to, aby región mohol úspešne inovovať svoje produkty, služby či prírodné zdroje a tým konkurovať iným regiónom, môžu poslúžiť nasledovné návrhy:

- podpora a rozvoj nepriamych podporných nástrojov na umožnenie lepšieho prístupu k finančným zdrojom,
- podpora inovácií prostredníctvom priamych podporných nástrojov ako sú dotácie a podnikateľské granty,
- podpora a informovanosť podnikateľských subjektov o čerpaní finančných prostriedkov z rozpočtu Európskej únie a štrukturálnych fondov európskej únie,
- vytváranie spolupráce a prepojenie medzi zahraničnými investormi a lokálnymi

investormi.

Inovácie ako človekom cielené navrhované zmeny predstavujú jednu z kľúčových záujmových oblastí a ich výsledkom musí byť technický, ekonomický alebo celospoločenský prospech. Mali by byť spojené s regiónmi, čo môže výrazne podporiť ich rýchlejší a trvalo udržateľný rozvoj. Aj v regióne Orava je možné neustále vymýšľať a navrhovať nové inovácie pre zlepšenie postavenia a konkurencieschopnosti regiónu. Je len na ľuďoch, ako sa k tejto výzve postavia a čo nové navrhnú pre svoj región.

Záver

Témou mojej diplomovej práce sú determinanty vplyvu prírodných zdrojov na inovačné stratégie rozvoja regiónu Orava. Práca zdôrazňuje význam inovácií, ktoré majú zásadný význam nielen pre hospodársku politiku, ale aj pre cestovný ruch. V cestovnom ruchu sú inovácie schopné priniesť vysokú pridanú hodnotu v dlhodobom časovom horizonte. Aj v tejto oblasti je však nutné inovovať a prispôbovať sa novým modelom, aby sa dosiahla úspešnosť a zvýšila konkurencieschopnosť odvetvia. Inováciou totiž môže byť všetko, čo má hodnotu a inováciou by sa táto hodnota dala zvýšiť.

Hlavným cieľom predkladanej práce bol popis a návrh dvoch inovácií na Oravskej priehrade súvisiacich s vodou ako významným prírodným zdrojom pre riešenie oblastí. Inovácie predstavujú hnaciu silu rozvoja regiónov. Aby sa mohli naplno prejaviť, musia si podnikatelia, predstavitelia zastupiteľstiev a celý verejný sektor uvedomiť v prvom rade ich význam. Región Orava disponuje silným inovačným potenciálom a preto je výzvou vymýšľať a ponúkať stále nové produkty a služby. V práci je popísaná už realizujúca sa produktová inovácia v podobe Multifunkčného areálu vodných športov. Dotazníkový prieskum k tejto inovácii sa zaoberal zisťovaním názorov zainteresovaných osôb na výstavbu areálu a následne poslúžil pre spracovanie analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození danej inovácie. Druhou inováciou bol návrh marketingového plánu produktu obce v podobe inovačného podujatia „Deň Oravského mora“. Jeho účelom je prostredníctvom využitia prírodného, kultúrneho a športového potenciálu danej oblasti dosiahnuť zvýšenie návštevnosti, atraktívnosti a zlepšenie povedomia o Oravskej priehrade.

Čiastkovým cieľom diplomovej práce bolo nielen analyzovanie súčasného stavu prírodných zdrojov sledovaného územia, ale aj spracovanie prehľadnej komparácie Inovačnej stratégie Slovenskej republiky a Regionálnej inovačnej stratégie Žilinského kraja. Oba dokumenty dávajú do pozornosti inovácie, ako hlavný faktor rozvoja regiónov a taktiež sa sústreďujú na poznanie bariér rozvoja inovačnej kapacity regiónu na všetkých úrovniach.

Práca je v súčasnosti veľmi aktuálna. Mnohé regióny ešte nevyužívajú naplno príležitosti a danosti, ktorými disponujú. Pochopiť význam potreby neustáleho navrhovania a vytvárania inovácií môže byť pre ne základom budúceho rozvoja regiónov nielen v oblasti cestovného ruchu.

Zoznam použitej literatúry

1. BELAJOVÁ, Anna - FÁZIKOVÁ, Mária. 2005. *Regionálna ekonomika*. Nitra: SPU Nitra, 2005. 245 s. ISBN 80-8069-513-X.
2. BRAY, David A. – KONSYNSKI, Benn. 2007. *Being a Systems Innovators*, [online]. 2007, [cit. 2010-09-22]. Dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=964672.
3. FEHÉR, Alexander. 2006. *Prírodné zdroje, ich využitie a ochrana*. Nitra.: SPU, 2006. 126 s. ISBN 80-8069-692-6.
4. HRONEC, Ondrej. 2000. *Prírodné zdroje*. Košice: Royal Unicorn, 2000. 234 s. ISBN 80-968128-7-4
5. KÁDÁR, Gabriel – VIDA, Marek. 2007. Inovačný proces podniku. In *Novuos Scientia* 2007.
6. KOLLÁR, Daniel. 1999. *Poznávame Slovensko – Orava*. Bratislava: DAMAJA, 1999. 112 s. ISBN 80-88-995-026.
7. KUBIČKOVÁ, Viera – BENEŠOVÁ, Dana. 2007. Inovácie v službách. Bratislava: EKONÓM, 2007. 280 s. ISBN 978-80-225-2365-3
8. MARIAŠ, Miroslav – ČIMO, Jozef. 1998. *Inovácie vo firemnej stratégii*. Bratislava: SPRINT, 1998. 190 s. ISBN 80-88848-29-6.
9. MILONOVÁ, Lenka. 2000. Slovensko a priehrady. In *Ekokompas* [online], roč. 1, 2000, č. 21, s.3 [cit. 2010-09-21]. Dostupné na: <http://www.tutok.sk/kompas/>
10. NAMISLOVSKÁ, Viera. 2007. *Cestami necestami a chodníčkami Oravy*. Námestovo: Združenie Babia Hora pre všestranný rozvoj obcí regiónu Babia Hora, 2007. 312 s. ISBN 978-80-89070-33-6.
11. PAPCUNOVÁ, Viera – GECÍKOVÁ, Ivana. 2007. *Návody na cvičenia z regionálnej ekonomiky*. Nitra: SPU Nitra, 2007. 73 s. ISBN 978-80-8069-848-5.
12. PEKÁREK, Milan – PRŮCHOVÁ, Ivana. 2003. *Pozemkové právo*. Brno: Masarykova univerzita, 2 vydanie, 2003. 330 s. ISBN 978-80-210-3078-0.
13. RUČINSKÁ, Silvia. 2008. Riadenie inovácií v regionálnom inovačnom systéme. In *Transfer inovácií* [online], roč. 10, 2008, č. 12, s. 23-26 [cit. 2010-06-22]. Dostupné na: <http://www.sjf.tuke.sk/transferinovacii/pages/archiv/transfer/12-2008/pdf/23-26.pdf>

-
14. SABADKA, Dušan. 2009. Inovačné systémy a ich podpora. In *Transfer inovácií* [online], roč. 11, 2009, č. 13, s. 32-34 [cit. 2010-06-22]. Dostupné na: <http://www.sjf.tuke.sk/transferinovacii/pages/archiv/transfer/13-2009/pdf/032-034.pdf>
15. SPÁČILOVÁ, R. – IZAKOVIČOVÁ, Z. 2008. Rozvoj regiónov Slovenska podľa ich environmentálnej situácie. In *Životné prostredie*, roč. 42, 2008, č. 1, s. 15-20.
16. TRNKA, Róbert – KOPILEC, Róbert. 2007. *Horná Orava – európsky významné chránené územie*. Banská Bystrica: Štátna ochrana prírody SR, 2007. 135 s. ISBN 976-80-893-401
17. TUREKOVÁ, Helena – MIČIETA, Branislav. 2003. *Inovačný manažment – východiská, overené postupy, odporúčania*. Žilina: EDIS ŽU, 2003. 169 s. ISBN 80-8070-055-9.
18. TUŠAN, Michal – SEKULA, Félix. 1996. Prírodniny ako výrobný faktor a ich využívanie v prospech rozvoja podnikov, regiónov a ekonomiky SR. In: Zborník z vedeckej konferencie z medzinárodnou účasťou Ekonomika podnikov a regiónov. Prešov: ManaCan, 1996, s. 211.- 215. ISBN 80-85668-41-6.
19. VAGANSKÝ, Vladimír. 2005. Je Slovensko vhodnou krajinou na využívanie energie z vetra? In *Enviromagazín* [online], roč..., 2005, č.4, s.22 [cit. 2010-11-22]. Dostupné na: http://www.sazp.sk/slovak/periodika/enviromagazin/enviro2005/enviro4/12_oze.pdf
20. VILINOVIC, Kamil. 1996. Národná ekologická sieť a vodné hospodárstvo. In: IUCN: Aspekty implementácie národnej ekologickej siete. Bratislava: vyd. IUCN, Svetová únia ochrany prírody, 1996. ISBN 2-8317-0359-X.
21. *Aj s obmedzenými zdrojmi sa dajú dosiahnuť lepšie výsledky*. 2011 [online]: Európska komisia [cit. 2010-02.14]. Dostupné na: http://ec.europa.eu/news/energy/110126_sk.htm
22. *Čo je inovácia?*, Inovačný portál Žilinského regiónu, [online]. 2010, [cit. 2010-06-21]. Dostupné na: <http://inovacie.regionzilina.sk/inovacie/co-je-inovacia/>
23. *Európska vodná charta*. 2010 [online] Košice: Ľudia a voda, aktualizované 2010. [cit. 2010-10.12]. Dostupné na: http://www.ludiaavoda.sk/?page_id=19
24. Eurostat.Statistics in Focus. *Community Innovation Statistics -Innovation activities and their effects*. [online]. [cit. 2011-01-15]. Dostupné na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-07-113/EN/KS-SF-07-113-EN.PDF .
-

-
25. *Obnoviteľné zdroje energie*. 2004 [online]: EKO-projekt [cit. 2010-11.16]. Dostupné na: <http://www.infovek.sk/predmety/biologia/seminar/energia.php>
 26. *Rámcová stratégia Žilinského regiónu pre oblasť inovácií*, [online], 2006, [cit. 2010-06-23]. Dostupné na: <http://zip.uniza.sk/documents/strategia.pdf>
 27. *Stratégia rozvoja cestovného ruchu Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2007 – 2013*, [online], 2009, [cit. 2010-06-22]. Dostupné na: http://www.regionzilina.sk/files/odbory/RR/rok_2009/Vystupy-projektu/Strategia-rozvoja-CR.pdf
 28. *Štatút oravskej priehrady*. 2009 [online] : VN Orava [cit. 2010-10.18]. Dostupné na: <http://www.vnorava.estranky.sk/stranka/statut-oravskej-priehrady>
 29. *Vedomostná spoločnosť - Inovácie*, Úrad vlády Slovenskej republiky, [online]. 2010, [cit. 2010-06-29]. Dostupné na: <http://www.government.gov.sk/4757/inovacie.php>
 30. *Voda*. 2010 [online] Košice: Ľudia a voda, aktualizované 2010. [cit. 2010-10.12]. Dostupné na: http://www.ludiaavoda.sk/?page_id=19
 31. *Všeobecné informácie* [online] : Námestovo - inak [cit. 2011-02.12]. Dostupné na: <http://www.namestovo-inak.sk/info>
 32. Wikipedia: The free Encyclopedia. *Innovation*. [online]. 2010, [cit. 2011-01-21]. Dostupné na: <http://en.wikipedia.org/wiki/Innovation>
 33. Zákon č. 364/2004 Z.z. z 13. mája 2004 o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

Prílohy

prosím na otázku:

Máte záujem o spoluprácu s mestom pri prevádzke areálu vodných športov ?

áno

nie

Ak ste odpovedali áno uveďte, prosím aká forma spolupráce by to mala byť: (spoločný podnik, podpora investícií formou dotácie, formou prenájmu, zmenou územného plánu...)

VÝSTAVBA MULTIFUNKČNÉHO AREÁLU VODNÝCH ŠPORTOV

Hodnoťte, prosím tak, aby ste vystihli situáciu známkami od 1 do 5. (1 znamená najnižší vplyv a 5 najvyšší -najvýznamnejší- vplyv na výstavbu). Môžete doplniť a vyhodnotiť aj vlastné kritéria.

INDIKÁTORY	HODNOTA				
	1	2	3	4	5
Prírodné faktory					
Prírodný potenciál územia					
Polohový potenciál územia					
Vplyv na ostatné prírodné zdroje					
Zaťaženie územia počas výstavby					
Vplyv na kvalitu vody					
Vyrušovanie živočíchov					
Únik nebezpečných látok z vodných plavidiel					
Iné uveďte:					
Socio-ekonomické faktory					
Vznik nových pracovných príležitostí					
Stabilita pre pracovné pozície					
Prílev turistov zo Slovenska i zahraničia					
Zvýšenie príjmov mesta					

Zvýšenie ponuky služieb v oblasti cest. ruchu					
Využitie rozvojových cezhranič. programov					
Iné uved'te:					
Ostatné faktory					
Význam pre región					
Vplyv sezónnosti cestovného ruchu ¹					
Zvýšenie atraktivity regiónu					
Zvýšenie turistickej kapacity					
Zlepšenie obrazu celého regiónu					
Využitie priestoru na rekreáciu					
Rozvojové podmienky na Oravskej priehrade					
Zaťaženie ciest (poškodzovanie)					
Iné uved'te:					

Poznámka:

¹výstavbu podporujem aj napriek tomu, že predpokladám len sezónny vplyv na zamestnanosť, príliv financií, zvýšenie objemu služieb...

Doplňte podľa Vášho názoru silné a slabé stránky Multifunkčného areálu vodných športov.

Silné stránky:

(napr. dostatok kvalifikovaných pracovných síl, dostatok vodných zdrojov, poskytovanie služieb aj Poliakom...)

Prosím, uveďte:

Slabé stránky:

(napr. nedostatok investičných prostriedkov, neochota spolupracovať na regionálnej úrovni, neexistencia spolupráce s obcou, mestom...)

Prosím, uveďte: